

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
 Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
 Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
 dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Hódolat a költői halhatatlanság előtt.

A messzi földről összesereglett magyarság ez évben is bemutatta hódoló áldozatát a legnagyobb magyar költő, *Petőfi Sándor* halhatatlan szelleme előtt. Nem lett halványabb a szellem ragyogása, de nem csökkent a megemlékezés di-

mával rendezett magasztos ünnepségen románok és szászok is szép számban jelentek meg.

És ez természetes is, mert *Petőfi* nemcsak a magyarság szent jogaiért küzdött tollal és karddal, hanem a nép, az ember fölzsabadítá-

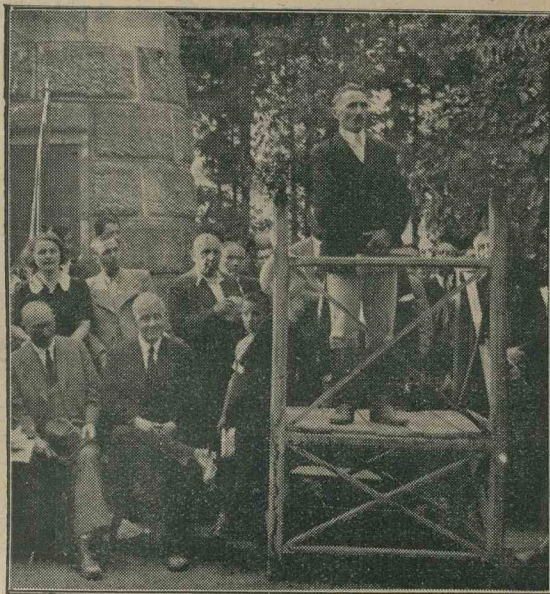
Székely lányok nemzeti viseletben jelentek meg a Petőfi-ünnepségen.

csőitő fénye sem, bár hosszú évek, évtizedek, ma-holnap már egy egész évszázad tünt el az idők hullámaiban. Mert van valami, ami fölött az Időnek sincs hatalma: a nagy emberek nevének, szellemének halhatatlansága!

De az emlékezés lángja nemcsak a magyarság lelkét ihlette meg, hanem az e földön élő más nemzetiségű embertársaink nemesen érző szívét is fölmelegítette, aminek bizonyítéka az, hogy a költő halálának 89-ik évfordulója alkal-

sáért is. Éppen ezért költeményeit úgy a magyarok, mint a világnak bármely népe igazi lelki gyönyörűséggel, a rendkívüli nagy szellem iránti hódolattal olvashatja.

Petőfi Sándor a magyar Alföld szülöttje volt, ott a végeláthatatlan rónákon szívta lelkébe a szabadság rajongó szeretetét, melyért ifjúi életét is föláldozta. Az Alföld sárga kalásztengertől hullámzó vidékén tanulta meg ismerni a népét, ennek egyszerü, romlatlan lelkületét és

Lapunk munkatársa, Izsák Domokos, saját költeményét szavalja a Petőfi emlékének dicsőítésére.

nemes jellemét. A népi lélek gazdag kincsbányájából merítette azt a sok-sok színes képet, szépséget, melyek oly bájosá teszik keresetlen közvetlenséggel megírt népdalait.

Csodálatos pályafutását méltán lehet üstökös csillaghoz hasonlítani, mely tüneményszerűen jelenik meg az égboltozaton, messzi földre szórva szemkápráztató sugarait hogy aztán hirtelen eltűnjék, csak ragyogó fényt hagyva maga után. *Petőfi Sándor* is váratlanul, alig 18 éves korában kezdte meg tüneményes pályáját, hogy gyö-

nyörűséges költeményeivel tündöklő fénybe borítsa a magyar költészet mennyboltját. S aztán néhány év múlva, még csak 26 éves korában, ifjúsága virágjában, hirtelen eltűnt a dicsőség véráztatta mezején!

A magyar Alföld tengersík rónáján született s a sors kifürkészhetetlen akarata szerint bércecs hazarészünk hantjai domborulnak sírja fölött. Itt nyugszik a költeményeiben oly szeretettel, olyan boldog büszkeséggel megénekelt testvér székely nemzet körében, a „hős fiúk“ rajongó szeretetétől és hálás érzelmeitől körülölelve.

Élete rövid volt, de annál hosszabb ideig fog élni megdicsőült szelleme, magasztos példálébelegve a minden szépért, tiszta eszményiségért lelkesülni tudó hálás utókor előtt. Örök büszkesége a magyarnak, de minden szabadságszerető művelt nemzetnek is, mert minden nemes lélek igaz gyönyörűséget talál az egész emberiség gyönyörködtetésére, az emberi lélek fölemelésére, nemesebbé tételére, az általános emberi szeretet és szabadság dicsőítésére írott szépséges költeményeiben.

Forgassuk, olvassuk szebbnél-szebb költeményekben kiapadhatatlan gazdagságu könyvét, és megtöltve lelkünket az abban kifejezésre jutott örök szép, eszményi érzelmekkel, zárjuk hálás szívünkbe a szabadság lánglelkű dalnokát, a tiszta szerelem gyöngéd szavú költőjét: *Petőfi Sándort!*

Dr. Görög Ferenc.

Mária királyné emlékezete.

Öfelsége, Károly király egész kormányával megjelent azon a gyászistentiszteleten, amelyet Mária királyné halála után kilenc nappal Curtea de Argeşben rendeztek.

Kormánybiztos a kisebbségi ügyek élén.

Nemzetiségi szempontból a mult hét legnagyobb és legjelentősebb eseménye, hogy Dragomir Silviu dr. egyetemi tanárt a kisebbségi kormánybiztosság vezetésével bízták meg s miniszteri ranggal és fizetéssel főkormánybiztossá nevezték ki. Dragomir Silviut, a kiváló történelemtudóst Transilvániában, sőt az egész országban mindenütt előnyösen ismerik. A Goga-kormány alatt ugyancsak kisebbségi alminiszter volt. Egyike azoknak a tudós férfiaknak, akik a kisebbségi kérdést alaposan tanulmányozták és ismerik. Sokat tanult külföldön, több nyelvet beszél, a multban is mindig a kisebbségek vezetőivel barátságos érintkezést tartott fenn. Vezető szerepet töltött be a sportéletben is, ahol mindig mentes volt mindenféle nemzetiségi elfogultságtól és gyűlölködéstől.

Annak idején megirtuk, hogy a kormány kisebbségi kormánybiztosságot állított fel és annak olyan hatáskört adott, ami a kisebbségi élet minden ágazatára kiterjed. Remélhető tehát, hogy a kormány a nemzetiségi kérdést kielégítő módon akarja megoldani. Hosszu ideig nagy gondot okozott, hogy kit állítsanak az új kormánybiztosság élére. Megnyugvással és bizakodással állapíthatjuk meg, hogy a kormány Dragomir Silviu dr. személyében megtalálta azt a férfit, aki valóban alkalmas a nagy felelősséggel járó főkormánybiztosi állásra. Reméljük, hogy a tudós egyetemi tanár, mint a nemzetiségi kérdés alapos ismerője, a béke és a megértés szellemében fogja vezetni a kormánybiztosságot és végre valahára a kisebbségi kérdés az ő működése által olyan megoldásokat fog találni, amelyek az itt élő kisebbségeket maradéktalanul ki fogják elégiteni.

A „Magyar Nép“ hasábjain nem most először írjuk meg, hogy az utolsó években a kisebbségi kérdés európai problémává nőtt. Nap-nap után hangzanak el nyilatkozatok s jelennek meg ujságcikkek arról, hogy Európában tartós békét csak akkor lehet teremteni, ha a kisebbségi kérdés ügyét mindenütt

igazságosan oldják meg. Csehszlovákiába Runciman lordot küldötte ki az angol kormány, hogy mint megfigyelő és tanácsadó működjék közre a csehek és a szudétanémetek közt támadt belső harcban. Habár Runciman lord csak mint magánember vesz részt ezekben a tanácskozásokban, mégis jellemző a mai helyzetre, s különösen jellemző arra, hogy Anglia milyen nagy jelentőséget tulajdonít a szudéta-német kérdés megoldásának. De nemcsak Anglia, hanem az Egyesült-Államok és Franciaország is megfigyelőket küldtek ki, akik a helyszínen tanulmányozzák a kisebbségi kérdést.

Különösen a Dunamedencében van szükség arra, hogy a nemzetiségi kérdés kedvező megoldást találjon. Külföldi lapok beszámoltak arról, hogy a blei kisantant-konferencián is nagyjelentőségű elhatározások fognak történni. Valószínűnek látszik, hogy a kisantant államai egységes álláspontot foglalnak el s egységes biztosítékot adnak arra, hogy az országaikban élő kisebbségek helyzetét törvényesen rendezik. Arról is többiben beszámoltunk, hogy Románia és Magyarország közt már régóta folynak a tanácskozások, hogy a két szomszédos ország közt a multban fennálló ellentéteket kiküszöböljék és ugy gazdasági, mint politikai téren békés megállapodásokra jussanak. Mindezek szervesen összefüggnek a kisebbségi kérdés megoldásával, mert már a tanácskozások megindulása előtt a magyar vezető államférfiak egyöntetűen hangsúlyozták, hogy a két ország közti békének a legbiztosabb záloga a kisebbségi kérdés megoldása.

Mindezeket figyelembe véve, nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk a kisebbségi főkormánybiztosság felállításának és Dragomir Silviu dr. kinevezésének. Most már minden azon mulik, hogy a kormány milyen hatáskört biztosít az új főkormánybiztosnak és ezzel a hatáskörrel Dragomir Silviu milyen módon fog élni. Mi bizalmat előlegezünk Dragomir Silviu főkormánybiztosi működésének s

az itt élő magyarság minden tekintetben segítőkezét nyújt minden olyan jó szándéknak, amely a kisebbségi kérdés megoldása elé tornyosuló akadályok legyőzésére vezet. Bizunk abban, hogy Dragomir Silviu a kisebbségi kérdés megoldásánál valóban olyan vezető

magyar férfiakkal fog érintkezésbe lépni akik a magyarság hivatott vezetői és alkalmazásai arra, hogy a nemzetiségi kérdés rendezésénél közreműködjenek. A magunk részéről sok szerencsét és jó munkát kívánunk Dragomir Silviu fő kormánybiztosnak.

Külföld.

Megneptámadási szerződés jött létre Bulgária és a Balkán-szövetség tag-államai között. A Balkán-szövetség és Bulgária között már régebben megindultak a tárgyalások, hogy Bulgáriát megnyerjék a Balkán-szövetség tagjának. A tárgyalások jelentős eredménnyel zárultak: Bulgária megneptámadási szerződést kötött a Balkán-szövetség tag-államaival. Az erről szóló, fontos okmányt a görög tengerparton fekvő, Szaloniki városban irták alá. A szerződés elismerte Bulgária katonai egyenjogúságát. Ezzel szemben Bulgária kötelezte magát, hogy vitás ügyekben lemond az erőszakos eszközök alkalmazásáról, vagyis alávetette magát a megneptámadási szerződés rendelkezéseinek, amely a Balkán-szövetség tag-államai között fennáll.

A létrejött szerződésnek nagy jelentősége van, mert biztosítja a Balkán-félsziget államainak együttműködését. Remény van továbbá arra, hogy Bulgária esetleg belép a Balkán-szövetség tag-államai közé és ezzel teljessé válik a Balkán-államok szövetsége. A nyugati nagyhatalmak főképpen ezért üdvözlők nagy örömmel a létrejött megállapodást.

Petrescu Comnen, Románia külügyminisztere kijelentette, hogy a Bulgáriával kötött szerződés legfényesebb bizonyítéka

annak, hogy Románia összes szomszédaival szemben békepolitikát folytat.

Megütköztek a japán és orosz haderők. Lapunk előző számában az orosz-japán feszültséggel kapcsolatban közöltük, hogy remény van a viszály békés elintézésére. Közben azonban az orosz és japán csapatok között szabályszerű ütközet fejlődött ki. Az ütközetben a két hadsereg tüzérése is tevékenyen részt vett. A hírek szerint az első összecsapás a japánok győzelmével végződött. Ezzel a távol-keleti háború új szakaszához érkezett. A bizakodó hangulat helyett most már az lett az általános felfogás, hogy a japánok Oroszországot háborúba akarják kényszeríteni. Az is megeshetik azonban, hogy a viszályt békésen fogják rendezni. A legutóbb érkezett híradások szerint ugyanis mindkét félben megvan a hajlandóság, hogy békésen intézzék el a viszályt. Japán külügyminisztere ugyanis Tokióban jegyzéket adott át az orosz követnek és ebben egyes határbizottság kiküldését javasolja. Amennyiben az oroszok hozzájárulnak a japán javaslatához, úgy valószínű, hogy elmúlik az új világháború fenyegető veszedelme és békésen rendeződni fog az orosz-japán viszály.

A világháború évfordulója. A világháború kitörésének huszonegyedik évfordulója alkalmával a nagyobb európai

országok az új világháború lehetőségét mérlegelik. Általában annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy mivel a jelenlegi államférfiak nagyrésze volt lövészárokban, mint katonák, ez biztosíték arra nézve, hogy mindent megtesznek egy új világháború kitörésének megakadályozására.

Támadnak a spanyol köztársasági csapatok. A spanyol harctéren a nemzeti csapatok sorozatos győzelmeinek hatása alatt a köztársaságiak minden erejüket összpontosították, hogy a nemzeti csapatok sikereit ellensúlyozzák. Több frontszakaszon a köztársasági csapatok ellentámadásba kezdtek és több helyen sikerült visszaszorítani a nemzeti csapatokat. Franco tábornok vezérkarának jelentése szerint a köztársaságiak által elért sikerek nem befolyásolják a hadi helyzetet. A nemzeti hadsereg az utóbbi időben sorozatos győzelmeket vívott ki és a köztársaságiak átmeneti sikerei a nemzeti csapatok eddigi győzelmeinek értékét nem kisebbítik.

Mussolini 55 éves. Mussolini 55-ik születésnapját nagy ünnepek keretében ülték meg. A születésnapjára alkalomból Mussolini nagyon sok táviratot kapott külföldi barátaitól. Hitler vezér és kancellár rendkívül meglehetősen hangu táviratban köszöntötte Mussolinin születésnapja alkalmából.

Runciman lord tárgyalásai.

Közöltük lapunkban, hogy a kisebbségi kérdés tanulmányozására Runciman angol államférfiu Prágába érkezett. Runciman meglátogatta Benest és Hodzsát s velük fontos tárgyalásokat folytatott. Küldetésének jelentőségét az egész világ-sajtó elismeri. A kisebbségek, köztük a magyarok, nagy bizalommal néznek a pártatlan közvetítő működése elé.

Határsértés Esztországban.

Egy határszéli, eszt fürdőhely előtt felfegyverzett orosz naszádok jelentek meg. Az eszt határőrök azonnal sortűzet adtak az oroszokra. Erre a naszádok orosz vizekre tértek vissza. A két állam között a határsértés miatt jegyzékváltás indult meg.

Közös költséggel épít az angol és egyiptomi kormány kaszárnyákat. Az angol és az egyiptomi kormányok között megegyezés jött létre az egyiptomi angol csapatok befogadására szükséges kaszárnyák építési költségeire nézve. A kaszárnyákat a Szuézi-csatorna közelében építik föl s a tízmillió egyiptomi lírás költség felét Anglia, felét az egyiptomi kormány fizeti.

A japán-orosz harci tevékenység tovább tart annak ellenére, hogy diplomáciai uton a békés megoldást keresik. A támadó fél az újabb harcokban is a szovjet hadsereg, amely nemcsak repülőgépekkel, hanem tekintélyes számú gyalogsággal is rohamozza a japán állásokat Koreában.

A budapesti román követ tárgyalásai. Raul Bossy, Románia budapesti követe szombatnosszu megbeszélést folytatott Budapesten Kánya külügyminiszterrel.

Felosztják Palesztinát. Palesztinában a zsidók és arabok között kitört ellenségeskedés mind nagyobb méreteket ölt. Az angol kormány, hogy az áldatlan állapotoknak véget vessen, elhatározta, hogy Palesztinát arab és zsidó tartományokra fogja felosztani. A szent helyek fölötti kormányzó-jogot maga Anglia fogja gyakorolni.

Külföldi hírek lapzártakor.

A világpolitika hullámmása napról-napra új helyzetet terem, új események, új hírek és föltevések adnak gondot a világpolitika intézőinek. Lapunk zártakor az alábbi hírek vannak forgalomban.

Sulyos beteg Kemal Atatürk, a török köztársaság elnöke. Az angol munkáspárt lapja úgy értesült, hogy Kemal Atatürk, török köztársasági elnök sulyos beteg. A hivatalos jelentés szerint az elnök csak meghűlt, de az angol lap szerint sulyos májbetegszenved és állandóan öt orvos tartózkodik a betegágy körül. Állítólag már össze is ült a kormány, hogy a régens kijelöléséről tanácskozzék. Régensjelöltként Inonu miniszterelnököt és Csakmag tábornok, vezérkari főnököt emlegetik.

Augusztus 21-én kezdődik a bledi kisantant értekezlet. A kisantant államok értekezlete a jugoszláviai Bledben az eddigi tervektől eltérőleg nem augusztus 20-án, hanem egy nappal később, augusztus 21-én kezdődik. Az értekezleten nagy jelentőségű kérdések kerülnek megbeszélésre.

Az angolok békítő szerepe. Malcolm MacDonald, angol gyarmatügyi miniszter repülőgépen váratlanul Palesztinába érkezett. Miután megbe-

szélést folytatott Palesztina kormányzójával, az angol csapatok parancsnokával és a rendőrség vezetőivel, elutazott. Elutazása előtt a következő kiáltványt intézte a lakóssághoz: „Sok mással együtt az a célo, hogy helyreállítsam a békét Palesztinában, az itt hazát talált két nép jogainak tiszteletbentartásával. A jövőben minden erőfeszítést megteszünk ebben az irányban.“

Palesztinában egyébként a rend még most sem állt helyre. A haifai arab piacon hétfőn bomba robbant fel s a robbanás kilenc embert sebesített meg. Csaknem ugyanabban az időben egy másik bombarobbanás is történt, de ennek nincsenek áldozatai. A hatóság az arab piacon betiltotta az árusítást.

Az első japán veszteséglista. A japán hadügyminisztérium közzétette a koreai harcok halottainak és sebesültjeinek névsorát. Augusztus 6-ig a japán hadseregnek hetven embere esett el és száznyolevan katona megsebesült. 6-án és 8-án pedig kétszáz volt a halottak és négyszázötven a sebesültek száma. Az oroszok vesztesége japán becslés szerint ötszáz főre tehető. A japánok száz szovjet harci-kocsit pusztítottak el és hat bombavető repülőgépet lőttek le.

Orosz tábornok öngyilkossága. A távol keleti vörös hadsereg egyik parancsnokló tábornoka, Stupin, a szibériai Irkutzban agyonlőtte magát. A tábornok ellen a vörös hadsereg politikai bizottsága eljárást indított és visszarendelte Moszkvába. Stupin el is indult hazafelé, azonban utközben öngyilkosságot követett el.

Éljünk okosan Isten áldásával.

Még mindig nem vagyunk annak a tudatában, hogy az ásványvizes forrásaink micsoda óriási gazdasági erőt jelentenek a mi számunkra. A nyári szezon elején a fürdőélet fellendülésére hívtuk fel a figyelmet. Akkor tulajdonképpen minden ásványvizes forrásunkról szó volt! Most nézzük csak azokat, amelyek belső használatra vagy mondjuk röviden ivásra valók.

Ezek közt elsősorban a mi „drága” borvizeinkre kell gondolnunk! A drágaságot értse mindenki úgy, ahogy akarja. Drága akkor, amikor a városban meg kell venni s még sincs semmi értéke kint a nagy természet ölében, ahol kihasználatlanul naponként több millió liter borviz folyik el. A jóízű borvizeinken kívül vannak a sósízű vizek közt is forgalomba hozhatók, palackozhatók, mert ezek egyenesen kimondottan gyógyvizek. Ezekhez számíthatnók a kénes vizeket is, ha valaki gondolt volna a forgalomba hozatalukra, pedig sokféle változatban ezekből is van elég!

Napról napra érezhető a palackozni való vizek után való érdeklődés! Már annyira vagyunk, hogy nagyobb üzletemberek (a vendéglő és az italos iparban) a maguk fogyasztási körének az ellátására érdemesnek tartják külön borvizforrást szerezni!

Megindult tehát a kereslet forrásaink után! Csak e téren is vigyáznunk kell a kellő középútra! Ne pocékoljuk el forrásainkat potom áron! De viszont arra is kell vigyáznunk, hogy mivel rengeteg sok van még kihasználatlanul, ne mondjunk túlzott árakat az érdeklődőknek, mert elriasztjuk őket. Gondolnunk kell arra, hogy a forrás a maga jó vizével még tetemes költséget jelent a vállalkozóknak, addig is már, amíg üvegbe tölteni tudják, elemzések, jogositványok megszerzése s főként a forrásnak töltésre való berendezése!

Bizony a források befoglalása, hogy zavartalan üzemmenetet tudjon tartani a kezelettség, kritikus dolog! Sok jó forrást rontottak el a hozzá nem értés miatt! Kényes dolog az s nem is igen lehet valami általános szabályt a módoszatokra kidolgozni, hisz anynyira egyéni mindenik forrás élete!

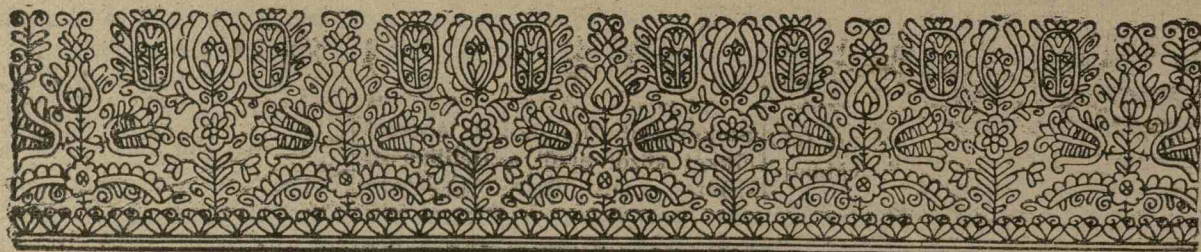
A forrás értékelésénél most már az is számításhoz jön, hogy vajjon a különben jóízű forrás könnyen, vagy esetleg csak nagyobb költséggel hozható-e forgalomba, illetve foglalkozható szakszerűen! Ezekből következik, hogy egy könnyen foglalkozható forrás drágábban adható el, mint egy olyan, amely csak nagy földmunkákkal és költséges berendezésekkel hozható üzembe! Azon kívül tekintetbe kell venni a vízbőséget is, hogy az foglalkozással szaporítható-e s milyen elérhető nagy mennyiségre? Kiadja-e a napi szükségletet? No, aztán a közlekedési viszonyok is döntők a forrás megvásárlásánál!

Látható tehát, hogy ez a kérdés nem egyszerű, mint gondolnók s csak tapasztalt hozzáértő meghallgatása után érdemes eladni vagy esetleg vásárolni is!

Idáig sok bajt, bosszúságot okozott a jó borvizforrás a tulajdonosnak! Ha az a beltelkén volt, a sok járó-kelő miatt nem volt ura a portájának, ha pedig kint a határban volt, akkor meg a sok taposással, sok ösvény csinálással okoztak kárt és kellemetlenséget. Hány borvizforrást tüntettek el ezért! Pedig sor kerül mindenikre! Természetesen először a mostani viszonyok közt kedvezőbb helyen valókra, de lassanként a fogyasztás megnövekedésével valamennyire!

Az az idő, amit már régen jósolgattunk a forrásaink közgazdasági szerepéről, már kezd nyilvánvalóvá válni! Most csak az érdekeltektől függ, hogy okosan élni tudjanak a kezünkben levő Isten áldásával!

Bányai János

Megindul a munka a Székely Múzeumban.

A „Székely Nemzeti Múzeum“ igazgató-választmánya július hó 28-án tartotta meg rendkívüli gyűlését. Ezt, a szokástól eltérő időben való összejövetelt több jelentős tárgy tette mindenképen időszerűvé.

Ekkor történt meg ugyanis *Herepei János*nak, az új muzeumigazgatónak hivatali tisztségébe való beiktatása. Ennek keretén belül azután dr. *Török Andor* igazgató-választmányi elnök elfogadó szavai után az új igazgató előterjesztette részletes programját. Kiterjeszkedett ebben mindarra a körülményre, amelyet az alig tíz nap óta való itt tartózkodása alatt megláthatott. Mindezt tekintetbe véve, azután már most nyugodtan hangsúlyozhatta, hogy a gyűjtemények kezelésében a nagynevű elődjei által megállapított és követett rendszeren semmit sem kíván változtatni, csupán csak az erősen megszorított muzeumi tárgyaknak levegősebben való elhelyezése miatt szándékozik átcsoportosításokat végrehajtani. Jóllehet, ezek is már nagy nehézségekbe ütköznek, mint-hogy a páratlanul szép épület a gyorsan megnövekedett gyűjteménytárak számára — a felépítés óta eltelt két és fél évtized óta — már nem biztosít elég férőhelyet, — mégis — a körülményekkel bár megalkuvva — de föltétlenül eleget kell tenni a legújabb muzeumi elrendezési szempontok követelményeinek.

Kiemelkedő pontja volt még a gyűlésnek az igazgató-választmány taglétszámának

kiegészítése is. Egyhangú szavazattal másodelnökké választották *Zathureczky Kálmán* földbirtokos, a muzeum alapítónőjének, *Cserey Jánosné Zathureczky Emiliának* unokaöccse. Igazgató-választmányi tagok lettek: *Demeter Béla* kollégiumi igazgató, dr. *Fekete Sándor* orvos, dr. *László Ferenc* ügyvéd, *Vámszer Géza* tanár. Mindnyájan kiváló, lelkes egyének, akiknek megválasztása nagy nyereség a múzeum számára.

És végül mint igen jelentős tárgysorozati pontot említjük meg a gyűlésnek azt a határozatát, hogy a „Háromszéki Székely Tanalap“ jövedelméből Treiscaune-megyei közép- és szakiskolák, valamint ugyanesak Treiscaune-megyei illetőségű közép- és főiskolás tanulók között az 1938/39. iskolai évben kiosztandó segélyösszegekre vonatkozólag kihirdeti a pályázatot. Ez lesz azután az első eset, hogy a rendelkezésre bocsátott tanalapi házak jövedelme az alapítási okiratokban kifejtett kívánságoknak megfelelőleg újra kiosztásra kerülhet, s ezzel több, tehetséges, de szegénysorsu tanuló érvényesüléséhez anyagi lehetőséget nyújthat.

(A pályázati hirdetményt lapunk más helyén közöljük.)

Kívánatos volna, hogy a „Székely Nemzeti Múzeum“, ez a szép intézményünk, mindnyájunk jóindulatu, szeretetteljes támogatása következtében a békésen alkotó munkának szentelhesse adott lehetőségeit.

Riadalom a Mera-i tej miatt. Amint mult számunkban megírtuk, Mera község egyik legelőjén több bivaly elhullott. A vizsgálat során az a gyanu merült fel, hogy a bivalyokat veszettség ölte meg. A hír nagy riadalmat keltett, mert Mera sok tejet szállít Clujra s így az a veszedelem forog fenn, hogy a tej fogyasztói is megfertőződnek. A további vizsgálatok kisebbnek tüntették fel a veszedelmet, amennyiben a veszettség gyanuját az egyik legelő

állataira korlátozták. Ennek következtében a tejszállítástól eltiltották azokat a tulajdonosokat, akiknek állatai a gyanus legelőre járnak. Akadtak azonban olyan lelkiismeretlen gazdák, akik a tilalom ellenére is eladták a tejet a városi fogyasztóknak. Ezeket súlyosan megbüntetik. Az orvosi vélemények némileg megnyugtatták a merai tej fogyasztóit. Ezek szerint a veszettgyanús állat teje megiható felfőzött állapotban, csupán azok fordul-

janak orvoshoz, akik ezeknek az állatoknak a tejét forralatlan állapotban fogyasztották és szájüregükben nyílt seb volt. A tejszínhab sem fertőzhet, ha nem jutott közvetlen érintkezésbe a vérrel. Azt a tanulságot mindenesetre le kell vonni az esetből, hogy a tejet forralt állapotban kell fogyasztani, mert így a különféle betegségek csirái elvesztik erejüket.

A Magyar Népet terjeszteni magyar kötelesség!

Pályázati hirdetés

A Székely Nemzeti Múzeum Igazgató Választmánya, mint a Treiscaune megyei Székely Tanalap kezelője, pályázatot hirdet az 1938/39. évben kiosztásra kerülő tanulmányi segélyekre.

A pályázaton csupán csak Treiscaune megyei reászoruló közép- és szakiskolák, valamint megyei illetőségű, szegénysorsu, jóelőmenetelű közép- és főiskolai tanulók vehetnek részt. Éppen ezért felhívjuk a fentebb megjelölt tanintézeteket és növendékeket, hogy kérésüket a Székely Nemzeti Múzeum Ügyvezető Tanácsához intézve, Sfântu-Gheorghe, Jud. Treiscaune, Muzeul Național Săcuiesc címre legkésőbbén f. évi augusztus hó 15-ig juttassák el.

I. Az iskolák kérésükben jelöljék meg az intézetet fenntartó hatóságot, továbbá közöljék költségvetésük főbb adatait.

II. A tanulók kérésükhöz csatolják az illetékes lelkész által kiállított következő bizonyítványokat: a) keresztlevelet, b) családi értesítőjüket, c) a pályázó családjának anyagi és erkölcsi helyzetét tanúsító bizonyítványát. Végül a pályázonak iskolai előmeneteléről szóló értesítőjét.

A segélyezett növendékek ezen kívül kötelesek minden évharmadban az illetékes iskola igazgatósága által kiállított olyan bizonyítványt is beterjeszteni a Székely Nemzeti Múzeum Ügyvezető Tanácsához, amely a tanuló erkölcsi és tanulmányi állapotáról részletes tájékoztatást nyújt.

Mindazokat a folyamodókat pedig, akik részére segélyt állapít meg az Ügyvezető Tanács, f. évi szeptember hó 15-ig levél útján értesíteni fogja.

Székely Nemzeti Múzeum
Igazgató Választmánya.

Növekszik Magyarország olajtermelése. Magyarországon, László közelében, amint ismeretes, olajkutatások folynak. Most fejezték be a 4. számú kutatását és ez még az eddigieknél is jobb eredménnyel járt. Ezer-száz méter mélységben találták meg az olajréteget és az új kutat naponta huszonnégy-huszonöt vagon olajat szolgáltat. Az eddigi kutakkal együtt a lászlói kutak olajtermelése mintegy napi harmincöt vagon és ez Magyarország szükségletének legalább felét fedezi. Az 1. számú kutból csak földgáztermelnek ki. Az ősszel megkezdik az 5. és 6. számú kutak kutatását is.

Zsidók mostoha sorsa. A zsidóságot sok csapás éri mostanság. Palesztinában az arabok zavarják letelepedésüket és munkájukat, Németországban mind kisebb körre szorítják megélhetésüket, újabbantól is eltiltották a zsidó orvosokat, hogy keresztény betegeket kezeljenek. Olaszország pedig kormányintézkedéssel eltiltotta, hogy a közeledő iskolai évben zsidó növendékeket az iskolába fölvegyenek.

A rheuma, köszvény és mindenemű hüléses bántalmak, elsősorban a gripa, komoly megbetegedések. Ne kísérletezzék tehát más szerekkel! Használja mindjárt az orvosoktól és kórházakban kipróbált és bevált gyógyszer: a **Tegal**-tablettát. Erősen bakteriumölő hatásuk és a mérgező anyagokat teljesen eltávolítják a szervezetből. Rheumánál a többhetes, gripánál a néhány napos **Tegal**-kezelés nagyszerűen bevált. Az összes gyógyszerárakban és drogériákban kapható.

Terjesszük a
„Magyar Nép“-et

Rövid hírek

Magyar művész romániai szereplése. Dohnányi Ernő, budapesti karmester, december hónap folyamán, Bucarestben, hangversenyt fog vezényelni.

Letartóztatták Romaneti megye volt prefektusát. Ion Valean, Romaneti megye volt prefektusát, visszaélések miatt letartóztatták.

Román tanszék a szegedi egyetemen. Sulica Szilárdot a szegedi egyetemen a román nyelv és irodalom magántanárává nevezték ki.

Részvénytársaságot alakítottak a magyarországi petróleum források kihasználására. A Magyarországon feltárt petróleum források kiaknázására 14 millió pengő részvénytökével részvénytársaságot alakítottak. Az alapításban angolok is résztvettek.

Tűzet okozott a gyorsforraló. Beianu, bucurestii mérnök lakásában a gyorsforraló felrobbant és tűz keletkezett. A ház leégett.

Borzalmas, vasuti szerencsétlenség történt Jamaika szigetén. A jamaikai Kingston közelében egy vonat kisiklott. A szerencsétlenségnek 50 halálos áldozata van.

Milyen összegű pénzt lehet külföldre vinni? A Romániából külföldre utazó közönség 2000 lej összeget vihet át a határon. A pénzt nem szabad bankjegyekben vinni, hanem csak fémpénzben.

Halálos villámcsapás. Jakabos János turiai földműves Sanzieni határában kaszált. Közben vihar kerekedett és Jakabos vállára vetett kaszával menekült a zivatar elől. A villám a kaszán át agyonujtotta.

Megmarta a vipera egy kisleányt. Ghelinta határában a Korlát nevű réten, Gál Erzsébet 13 éves kisleányt egy vipera lábán megmarta. A kisleányt orvosi kezelésben részesítették és így sikerült életét megmenteni.

Leégett Ciuc megyében egy gőzfűrész. Az Uz-völgyében levő román fakitermelő vállalat gépháza és több raktárhelyisége teljesen leégett. A kár másfélmillió lej.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mit kell a gazdának tudni az állatok gyógyításáról?

— Háziállataink férges által okozott betegségét. —

Háziállataink rüh-bebetegése.

Szarvasmarhákön rendszeren a nyakon és a farkon szokott fellépni a rüh. Heves viszketés kíséretében szabálytalan, apró, kopasz foltok vehetők észre, majd a szőr kihullása után kérges bőrredők keletkeznek. Rendszeren más háziállattól, vagy a kezelő személytől kapja meg a betegséget. Nyáron rendszeren enyhébb lefolyású a betegség, míg télen a meleg párás istállóban nagyon sokat szenved az állat.

Az orvoslás nagyjában hasonlatos a lovaknál említett kezeléshez. Jó eredménnyel használtam a következő szert:

1 kg. disznózsirt, $\frac{1}{4}$ kg. kénvirágot, 100 gramm kreolint és három evőkanál oltott meszet hidegen alaposan el kell keverni és három egymásutáni napon ezzel bekenjük a rühös állat testének különböző egyharmad részét. Tehát az egész test csak a harmadik napon lesz bekenve. Azért nem tanácsos az állatot az első napon egészen bekenni, mert úgy a bőr pórusait betömnök és könnyen tüdőgyulladást okoznánk. Az első napon bekenjük a jobboldalt, másodikon a baloldalt, a harmadikon a fejet, hátat és a lábakat. Öt napig marad az állat bekenve, akkor langyos szappanos vízzel az egész testet átkeféljük és lemossuk.

Leghamarabb a juhok között lép fel a rühösség és mivel a nagy gyapju miatt nehéz a kezelés, a kártétele is itt a legnagyobb. Egy rossz juhász kéthónap alatt úgy beleszalaszthatja a nyáját a rühbe — juhász kifejezés —, hogy már csak a füröszttéssel lehet megmenteni.

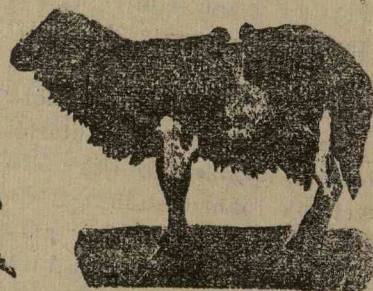
A juhok rüh elleni kezelése kenéssel, vagy füröszttéssel történik.

A legtöbb juhásznak megvan a maga rühkenőse, amelyik majdnem mindegyikének a kreolin a fő anyaga. 20%-os kreolinoldattal 1 (liter kreolin, 5 liter víz) szokták a juhon levő rüh-pattanásokat bekenni,

ami rendszerint hatásos. Ha nagyon rühös az állomány, akkor le kell nyírni a juhokat és azután 3%-os kreolin-fürdőbe kell füröszteni, ahol egy juhot legalább 3 percig kell tartani. A fürösztés alatt a juh szemét be kell fogni, a rühös részeket meg állandóan dörzsölni, vakarni kell, hogy a folyadék minél jobban behatolhasson a rühekhez.

Egy rühös tyúk lába.
„meszes láb.”

A juh
rühbetegsége.

A rühös tyúk lábán szürkésfehér dagadatok keletkeznek és mind jobban vastagodnak. A bőrpikkelyek felemelkednek és a fenőtobozhoz hasonló külsőt nyernek. A taraján is megtelepszik a rüh és ott lisztes por alakban mutatkozik. A nép meszes lábnak és lisztes tarajnak nevezi e jelenséget és fogalma sincsen arról, hogy azt a rüh okozza. A meszesláb gyógyítására legjobban bevált a pakura, vagyis az a szekérkenőes, amit a regáti fuvarosok a petróleummal együtt árulnak. Ezzel kell 2—3-szor bekenni a baromfi lábát, majd három nap múlva langyos vízben le kell áztatni, utána egy kisvajjal vagy zsirral kenjük be.

Az összes állataink rühösségénél általános szabály, amint észrevesszük a betegséget, azonnal fogjunk a legszigorubb kezeléshez, és ne engedjük a rühök nagyfoku elszaporodását, mert ez az állatunk leromlására, majd elhullására vezet.

Bodor Kálmán.

De szép a nyár!

*Saj de szép is a nyár,
nap nevet az égen,
vadvirág bólogat
odakinn a réten.*

*Szállnak a méhecskék
virágról virágra,
gyönyörű éneket
dalol a madárka.*

*Kiabál a kis fűrj:
pitypalatty, pitypalatty.
Tarka pillangó száll
a selyem ég alatt.*

*Megérett a búza,
megérett már a rozs,
a fán a cseresznye
olyan égő-piros.*

*Hajlongó ágakon
leng a piros alma.
Milyen nagy és csodás
az Isten hatalma.*

*Ajkunk a lágú fényben
forró fohászt lebeg:
mindeneknek Ura
örök hála neked.*

Ötbey Irén.

K. Tóth Lenke: A bőbeszédű királyleány

Volt egyszer egy kis királylány, szeme gyémánt, arca márvány, szája rubin, piros, pieli, huncut, aki el nem hiszi! Jaj, csak egy volt a hibája: Folyton járt a píci szája! Nyelve pergott, mint az orsó, — minden kérés: falraborsól!

Egy pere alatt százat kérdez: — Miért van az, és miért ez? Ki hova megy? Ki miért nevet? A szomszédba ki érkezett? Vajjon mit főz ma a kukta? Lesz-e holnap mákos bukta? Apa mit néz, anya mit varr? Miért virágos a pitvar? Hopmesternek mért nincs bajsa? ... Egész napon áll a hajsza! Kifoghat a cukor, a só, — királylányból nem fogy a szó!

A király már ki nem bírja, — száz plakátra festi, írja búbanatos kiáltványát:

— Ki kéri a király lányát? Ha valaki megfér vele, övé lesz az ország fele! Száz kérdésre, aki felel, megkaphatja, csak vigye el!

Nosza jönnek, sorakoznak a leventék, próbálkoznak. A királylány mint egy baba! De kívánesebb, mint valaha!

— Honnan jöttél? Ki vagy? Mi vagy?

A gavallér kedve befagy! Ugy menekül, mintha üznék. Inkább, minthogy lánera fűz-zék s hallgassa a kis fecsegőt reggel, este, ebéd előtt!

Végre jön egy szelíd vitéz. Sok beszédnek oda se néz! Ugy hallgatja, mint a esuka. Jé, a füle csupa vatta! Betöm-

kötte jó előre. A királylány szólhat tőle!

Jön egy legény, ki mást próbál, — kereplője szintén jól jár, — ő is beszél! Visszakérdez: miért van az és miért ez? Támad is ám olyan lárma, — elhallatszik hét határba!

Igy se jól van, úgy se jól van. Az Igazi, vajjon hol van? Szegény király csupa kétség. Akad-e oly bátor vitéz, kit ne űzne el a lánya folyton járó szájaeszkája.

Végre mégis jön egy legény, nem gazdag, csak olyan szegény. Piros arcú, pörge bajszos, füttyöskedvű ifjú harcos. Nincs kardja, csak tarisznyája, — csupa mosoly az orcája. Mielőtt még szóhoz jutna a királylány s szólni tudna, a legényke zacskót oldoz. Nézi a lány, vajjon, mit hoz? A legényke a zacskóba cseresznyét hoz kóstolóba! A királylány eszi, eszi, — jaj, a szentem de jól teszi! Elakad a szó

is benne, — mert, ha szól, a mag lemenni!

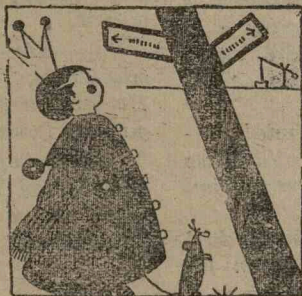
Cseresznyével, mikor végez, a legényke mit se kérdez, elővesz egy másik zacskót. Hát, ebben meg friss tökmag vót! A királylány tőri sorra, szimatol a píci orra: ej, de finom! Vajjon ez mi? De nem ér rá megkérdezni! Csendben tőri a tökmagot. Nevet ám a király nagyot:

— No, te legény, huncut legény! Te se leszel ezután szegény! Neked adom esacska lányom. Temellett hallgat, látom! De ha nincs több tökmag-bele, mit csinálsz majd akkor veled?

— Hogy a zacskóm akkor mit ád? Pattogatott kukoricát! Ha az elfogy, medvecukrot!

Öreg király nagyot ugrott: — Okos vagy te, szegény legény! Hogy erre rá nem jöttem én?! Medvecukron három napig nyalakodhat, rágódhatik, míg elszopja, szopogatja! Nyelve helyett azt forgatja! No, tiéd a félországom!

— Felség! Én azt nem kívánom! — szól a legény. — Elég nekem, ha ő lesz a feleségem! Lesz belőle kisbojtárnó! Szébb rang az, mint a királyné. S tudom, ha majd főz, meg terít, kisöpröget, vizet merit, tyúkot nevel, malacot tart, itt is, ott is sűrög-forog, — körülveszi ezer dolog, — nem szundikál unalomban, — megváltozik ő is nyomban! Nem kérdezi, csak csinálja, ahogy az ura kívánja!

Naplopó napocska

Hajdanában, danában a napocska kétszer olyan fényes volt mint mostanában. Igaz, hogy kétszer akkora munkát is végzett abban az időben, mert nem reggeltől estig vándorolt az égi mezőkön, hanem reggeltől reggelig. Mindig ragyogott, soha le nem áldozott, ahogy a nyugati peremére ért az égnek, nyomban vissza is fordult. Sohasem volt hát éjszaka és a gyerekeket se kergette soha úgyba az édesanyjuk azzal, hogy „már a napocska is lehunyta a szemét”.

Az ám, csak hogy a napocska egyszer beleínt a dicsőségbe, panaszra ment a jó Istenhez:

— Uram-Teremtőm, minden teremtett állatodnak van néha egy kis nyugta, csak nekem nincs sohase.

— Azzal vagy te különb a többinél, — vigasztalta a jó Isten.

— Mit ér az nekem? — csóválta aranykoronás fejét a napocska. — Szeretném egyszer én is megpróbálni, milyen lehet az az alvás. Csak egy órácskára legalább.

— Hát én azt se bánom, napocska, — mosolygott a jó Isten és kipillantott kristálypalotája ablakán a világra. De össze is csapta ám mindjárt a kezét! Akkor volt először, hogy a nap nem világított és sötétség borult a világra. Az emberek jajgatva néztek fel a fekete égre, fák, füvek rebenni se mertek, az égi madarak pedig egyhelyben maradva sirtak a levegőben, mert olyan nagy volt a sötétség, hogy repülni se láttak.

— Gyere csak ide, napocska, — parancsolta a jó Isten. S a napocska visszafordult a küszöbről, odatérted engedelmesen a Teremtő lábához.

Az Urísten pedig végigsimított a kezével a nap aranyhaján s megínt rámosolygott szelíden:

— No, most már pihenj egy órácskát, napocska!

Ment is nagy boldogan a napocska s észre se vette, hogy egy marék sugara a jó Isten kezében maradt, aki mindjárt maga elé parancsolt egy csillagot és annak a fejére tette a napsugár-koszorút.

— Téged ezután holdnak hívnak, — mondta a csillagocskának. — Te világítasz addig, míg a nap alszik, hogy ne maradjon sötétben a világ.

A hold-csillag szót fogadott s megindult nagyfélénken a nap útján. Persze nem fé-

nyeskedett szegényke valami nagyon, de azért az emberek így is örültek neki, mert legalább a sötétséget meg lehetett látni és az égidararak is haza tudtak repülni a fészükbe.

Egy óra múlva kialudta magát a napocska s a holdcsillag elbujt egy felhő mögé. A napocska nem is tudott róla semmit, ment vidám ragyogással az Urísten elé, aki már a kapuban várta.

— No, napocska, — kérdezte tőle, — mi szépet álmodtál?

— Nagyon szépet, Uram — nevetett a nap. — Azt álmodtam, hogy olyan csillag ragyog, mint a többi és nincs semmi dolgom, csak magamnak világítok, nem pedig az egész világnak.

Ezt olyan szép álmoknak találta, hogy másnap is megkívánta a napocska. Csak-hogy elkor már nem egy órát aludt, hanem kettőt. Hívta is maga elé a Teremtő újra, el is vett tőle megínt egy sugarat s a holdat ékesítette föl vele.

Igy ment ez egy darabig, mindig többet-többet aludt a napocska, a holdvilág pedig egyre növekedett. Utoljára már majd akkora volt, mint a nap és egyszer nem is bírt elbujni előle, amikor kellett volna. Éppen akkor csukta be magára az ajtót, mikor a nap kilépett a kapun.

El is sápadt ijedtében, a nap meg elvörösödött mérgében és ment sebesen az Urísten elé.

— Uram, Teremtőm, — panaszkolta, — mi dolog az, hogy másik napot is teremtetél?

— Nem nap az, napocska, — nevetett az Urísten, — hanem hold. Nem is teremtettem én azt, csak nekiadtam a sugaraidat, amiket te megíntál, mióta naplopó lettél.

Megszégyelte magát a napocska s ígérte, hogy ezután sohase alszik többet, csak mégegyszer visszakaphassa a régi sugarait.

— Már én vissza nem veszem, amit odaadtam, — szabadkozott a Teremtő. — Hanem ha te el tudod venni a holdvilág sugarait, belenyugszom.

Azóta egyre kergeti a napocska a holdvilágot, de máig se érte utól. Ne is kívánjátok, hogy utólérje, mert akkor sohase áthatjátok ki magatokat.

Móra Ferenc.

Jóth Lenke:
Szünidei örömök.

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a kis Klára.
— Kimehetek apával
Reggel a tanyára;
Tanítgatom a cicát,
Gyomlálom a kertet,
Segítetek a konyhán
Edesanyám mellett!

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a jó Róza.
Van egy pici testvérkém,
Gondoskodom róla!
Altatom, meg ringatom
Mesével és dallal, —
A mosolya: napsugár,
Ő maga: kis angyal.

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong Pista, Ferke.
Csengő barack érik a
Dús gyümölcsös kertbe'.
Tóban úszó kis halak
Versenyhársat kapnak
Palkóban, meg Misuban,
Kik ott úszkálgatnak!

Jaj, de jó a szünidő!
Ujjong a kis Béla.
Eszembe jut a könyv is
Azért néha-néha!
Olvasgatni elbúvok,
A kert hűvösébe.
Ha, mit tudtam, feledném, —
Megölné a szégyen!

Járvátok csak boldogan
Erdőt, mezőt, rónátl
Tűzzetek a sapkára
Violát, meg rózsátl
Minél vigabb, szebb a nyár,
Kacagóbb az élet,
Kedvetek a munkához
Annál jobban éled!

Nyáron tücskök legyetek!
Akkor táncot ropnak,
Ősszel aztán hegedűt,
Dudát sutba dobnak
S szorgalmasan gyűlnek a
Tudomány-kalengyák,
Ugy gyűjtitek őket, mint
A szorgalmas hangyák!

Abrahám Ernő: **A nagyravágyó csóka**

Sétált egyszer egy kislíú az erdőben. A feje fölötti nagy tölgyfán ült egy csóka. Izgett-mozgott, illegette-billegette magát, járta a csókatáncot, csakhogy észrevegye a kis líú. A líú csakugyan észre is vette, nézte, nevette, milyen bolondosan hancurozik a huncut csókamadár. Egy régi, csúfolódó vers jutott eszébe s mert pajkos kislíú volt, gondolta, megbosszantja vele a csókát. Mindjárt dalolni is kezdte:

— Fekete madár a csóka,
Nem is lesz az fehér soha!

Meghallotta a csóka, mérges lett:

— Ejnye, — gondolta — még mit dalol ez a gyerek! Azért is megmutatom, hogy hiába vagyok csóka, mégis leszek én még fehér is!

Volt a közelben egy ezüstvízű, fehér tó. Hamar odaszállott és kezdett fürödni benne, hogy megfehéredjék.

Arra ment a líú is. Meglátta a csókát s megint csak dalolni kezdett:

— Hiába fürdik az a csóka,
Mégse lesz az fehér soha!

Csakugyan, a fehér ezüstvíz mind lepergett a csókáról és csak olyan fekete maradt, mint fürdés előtt.

— Azért mégis leszek én fehér akárhogy is — gondolta a csóka. Volt a közelben egy malom, odaszállott és kezdett fürödni,

bukfencezni az egyik zsák lisztben. Meglátta a molnár:

— Ejnye, darázs-adta csókája, még mind szétverte azt a zsák lisztet — gondolta s elkezdte kergetni. De a csóka elrepült s éppen csak annyi ideje volt a molnárnak, hogy egy kezeügyébe eső vederből mind utána öntse a vizet a csókának. A víz megcsapta a csóka tollát s a rátapadt lisztből egyszerre csiriz lett. Szegény csóka repülni se tudott tovább a csirizes szárnyával s örült, hogy megbújhathott a közeli bozótban. Egy hét is beletelt, míg lekopott a szárnyáról a csiriz s megint repülni tudott. Újra találkozott a kislíúval s az, mikor meglátta, megint rákezdte:

— Fekete madár a csóka,
Nem is lesz az fehér soha!

— Mégis fehér kell, hogy legyek — gondolta a csóka —, hogy ne csúfolhasson tovább is ez a huncut líú. Elmegyek a festőhöz és fehérre festetem magamat.

Elrepült a festőhöz s megkérte szépen, hogy fesse fehérre.

— Mit adsz érte? — kérdezte a festő.

— Három tollat a farkamból.

— Kettőt meg a szárnyadból — követe-lődött a festő. Rá lett a csóka, a festő pedig fogta az ecsetjét és fehérre festette a csókát.

— Most már olyan fehér vagy, — mondta neki mikor készen volt — hogy akár a galambok közé is elmehetsz.

JÁTSSZUNK, GYEREKEK!

Kótya

Eleven, kedves játék fiúk számára a *kótya*. A dunántúli vidékeken *görcsözés* a neve. Ezt a játékot 8 fiú játssza. Kell hozzá egy jó erős labda, továbbá 4 labdaütő bot. A földre egy olyan négyszöget kell karcolni egy hegyes végű fűcskával, amelynek rövidebb oldala 4 méter, a hosszabbik pedig 5-6 méter. A négyszögnek mind a négy sarkán akkora lyukat kell ásní, hogy a labda félig beleférjen. Mindegyik lyukhoz egy-egy fiú áll s labdaütőjének végét a lyukban tartja. Ez a négy fiú a *kótyázó* vagy *görcsöző*. A másik négy fiú közül kettő feláll a négyszög rövidebb oldalától egy-két méternyire közepén. Ezek az *adogatók*, a másik két fiú pedig a hosszabb oldalról áll fel egy-két méternyire, az egyik a jobb-, a másik a baloldalon. Ezek az *inasok*, *labdafogók*, *labdalesők*.

Most megindul a játék. Az *adogatók* egymásnak dobálják a labdát s lehetőleg elkapják. A *botosok*, vagyis az *ütőgetők* viszont azon igyekeznek, hogy a röpülő labdát minél messzebbre elüssék. Ha az elütött labdát akár az *adogatók*, akár az *inasok* valamelyike a levegőből elkapja, akkor az *ütőgetők* és az *adogatók* (*inasok*) csoportja helyet cserél, tehát az *ütőgetők* elvesztették a játékot. Ha a labdát sikerült elűtni, vagy ha csak egy kis ütés érte is a labdát, a hosszabbik oldal végén álló két-két *ütőgetőnek* egymáshoz kell szaladnia s botjukat össze kell ütniök. Ez az *összeütés* a *kótya*, vagy más néven: *görcsözés*. E mozzanat alatt az *adogatóknak* s *inasoknak* arra kell törekedniök, hogy a labdát a szabadon maradt lyukak valamelyikébe bele tegyék. Ha ez sikerült, a játékot meg-

nyerték s helyet cserélnek az *ütőgetőkkel*. Ha a *kótyázók* (*görcsözők*) nem tudták összeűtni botjukat, akkor a játék nem mehet tovább, míg ez meg nem történik.

Az *adogatók* feladata ilyenkor mindenféle csalafintasággal alkalmat adni a *kótyázásra* (*görcsözésre*). Pl. az egyik *adogató* feldobja a levegőbe a labdát, meg elkapja, vagy átadja a másik *adogató*nak vagy egyik *inas*nak, de oly módon, hogy a *botosok* ne tudják újból elűtni. Ha azonban a szemből *ütőgető* mégis elűti, akkor kétszer kell a botokat összeűtni. Ha három próbára sem tudták az *ütőgetők* megcsinálni a *kótyát* (*görcsözést*), akkor elvesztették a játékot s helyet kell cserélniök az *adogatókkal* s *inasokkal*.

A nagyobbacska fiúk órákig is eljátsszák ezt az ügyesítő, szórakoztató játékot.

— El is megyek én! — gondolta a csóka. Elrepült a galambok közé.

— Miféle madár ez? — kérdezték egymástól a galambok.

— A csőre mint a csókáé — mondta az egyik.

— A karma is, akár a csókáé — mondta a másik is.

— A szárnya is csókaszárny — gyanakodott a harmadik is.

— Ha fehér nem volna, azt mondanám, hogy csóka — mondta a negyedik. — De én még sohase láttam fehér csókát. Hamar verjük el, amíg össze nem csipdes bennünk!

A csóka erősebb volt, de a galambok többen voltak. Jól el is verték, megtépázták a csókát.

— Ejnye, — gondolta a csóka — nem jó világ ez itt! Már akkor inkább visszamegyek a csókák, varjuk, meg a hollók közé.

Hamar vissza is repült az erdőbe.

Na, iszen jókor érkezett! Eppen gyűlést tartottak a hollók, varjak, meg a csókák. Egy öreg, százesztendő, pápaszemes holló elnökölt. Mindjárt meglátták a fehér csókát.

— Hát te miféle madár vagy? — csodálkoztak a csókák, a varjuk meg a hollók. — Ha fekete volnál, csókának mondanának. De sose láttunk mi még fehér csókát.

— Huncut vagy te! — mondta az egyik csóka.

— Nem jóban jársz te! — mondta egy holló is.

— Zúzád, májad mind hamis! — tódította egy öreg varjú.

— Csípjed! — mondták a hollók.

— Vágjad — mondták a varjak.

— Kopácsoljad! — mondták a csókák.

Nekiestek szegény csókának valamenynyien s csóka csipte, holló vágta, varjú kopácsolta.

Alig tudott előlük elmenekülni szegény, megtépázott csóka. Repült egyenesen az ezüstvízű, fehér tóhoz.

— Mégis jobb lesz, ha lemosom magamról a festéket, — mondotta — mert ha már csókának születtem, úglátszik, feketének kell maradnom.

Lemosta magáról a festéket s megint fekete lett. Eppen akkor arra ment a fiú is. Mindjárt dalolni kezdte:

— Fekete madár a csóka,

Nem is lesz az fehér soha!

— De hiszen — mondta a csóka — én velem ugyan nem járatod többé a bolondját!

Mérgesen rákiáltott a fiúra, hogy: — Csók! Csók! Csóka! — s visszarepült az erdőbe. Megint nagy gyűlés volt s megint együtt volt mind az egész környékről a sok holló, varjú, meg csóka. Szegény sokszor megtépázott csóka eleinte bizony bújt, rejtőzködött előlük, de lassan, lassan mégis közibük bátorodott.

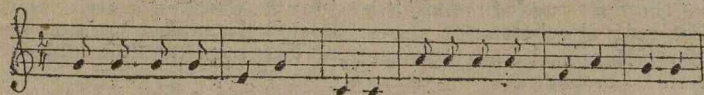
— Nini, hisz ez a mi megtépázott csóka kománk! — kiabálták a csókák, a varjú, meg a hollók, mikor észrevették. De most már nem bántották.

— Fekete vagy, csóka vagy — mondták neki és megint visszafogadták maguk közé.

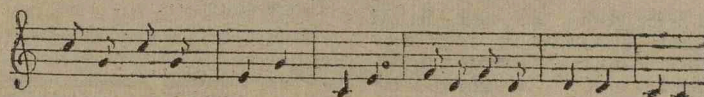
Nyissuk ki a galambházat...

A játékosok kezükkel kaput csinálva kört alakítanak. A körön belül a galamb, kívül a sas áll. Enek. — Amikor azt éneklük, hogy: „... a kis galamb majd kiszállhat“, a galamb kifut a körből. A sas üzőbe veszi. Most még a körön is keresztül kergetheti. A

második versszak azon részénél, hogy: „... ismét be kell boesájtani“, a galamb visszafut a körbe. Most azonban már nem követheti ide a sas, mert a kapukat lecsukták. Enek végeztével új játék kezdődik új galambbal és új sással.

1. Nyis-suk ki a ga-lamb há-zat. A kis-ga-lamb majd ki száll-hat,
2. De hogyha a sas üldözi — Ismét be kell boesájtani.

Száll-jön ki a zöld me-ző-re, itt ta-lál majd le-ge-lő-re.
Repül vissza kis galambom. — Búzaszemet kapsz majd otthon.

Királynő választás

Virágos a róna,
Amerre a láb lép —
Fiúk, lányok válasszunk hát
Magunknak királynét!

Hopp, megvan... hopp, itt van,
Ne keressük máshol, —
Legszébb köztünk árva Veron
A kis libapásztor!

Hamvas az orcája,
Cseresznye a szája, —
Szíve, lelke tiszta mint a
Fehér galamb szárnya.

Övezzük hát fejét
Ékes koronával, —
Símogassuk szeretettel,
Arany napsugárral!

Mondjunk áldást rája,
Kísérjük útjára:
Ültessük a tarka rétnek
Pipacstrónusára!

Vályi Nagy Géza.

Miért haragszik a kutya a macskára?

Ha hiszitek, ha nem, valamikor a kutya meg a macska a legjobb barátságban éltek. Sosem veszekedtek és amijük csak volt, egymással testvériesen megosztották.

Történt egyszer, hogy elindultak ketten világgá szolgálatot keresni. Nemsokára akadtak is egy házra, ahol a kutyát házőrzőnek felfogadták volna.

— Nem oda Buda! — felelte a kutya. — Ha kenyeres pajtásom, macska koma nem kell, én se kelljek!

Azzal mentek tovább, míg egy másik házhoz értek. Itt meg egyedül a macskát akarták volna felfogadni cipőtisztítónak.

— Nem oda Buda! — felelte a macska is. — Ha kenyeres pajtásom, a kutya koma nem kell, én se kelljek.

Azzal mentek tovább, míg végre egy olyan helyre akadtak, ahol mindkettőjüket felfogadták. Bérüket is a kutya meg a macska szabták meg: naponta egy-egy font húst is fejenként.

Csóválta ugyan fejét a gazda, kissé sokalta a bért, de végül is megígérte.

A kutya meg a macska azonban nem érték be a szóbeli ígérettel. Irást is kértek a gazdától. Az írásos szerződést a macska vette át azzal, hogy valami biztos, jó helyre elteszi.

Fel is vitte a padlásra, ott elrejtette a keresztgerenda alá.

Jó darabig nem is gondoltak rá, meg voltak elégedve a gazdájukkal.

Egyszer azonban már megúnta a gazda, hogy mindennap egy-egy font húst is adjon szolgáinak és nem is adott nekik többé.

— Nem így alkudtunk meg, gazduram! — mondta a kutya. — Hús is jár naponta!

— Van írásunk is róla — szölt a macska. Azzal ugrott is fel a padlásra, kereste az írást a keresztgerenda alatt, ahová tette, de bizony nem találta! Csak néhány összerágott papírdarabka volt ott széjjelszórva. Meg egy csomó éger lustálkodott jóllakottan a padlás gerendái között. A szegény macska mindjárt tudta, hanyadán van.

— No, megálljatok, haszontalanok! — kiáltott mérgesen és neki is ugrott az egereknek. Azok remegve bújtak el előtte és azóta is ijedten menekülnek, valahányszor csak meglátják a macskát.

De vége lett ám a kutya és macska között is örök időkre a barátságnak! A gazda ugyanis azóta is tagadja, hogy köteles lenne naponta húst is adni a szolgáinak. A kutya ezért a macskát okolja. Valahányszor esák meglátja a macskát, azt ugálja neki nagy mérgesen, hogy teremtse elő a rábizott írást, mert e nélkül nem számíthatnák húsra a gazdájuktól. A macska pedig az egereken tölti ki bosszúját, padláson, pincében, kamrában üldözi, pusztítja azóta is őket. És nem is remélhető, hogy véget érjen valaha is ez a háborúság köztük.

A nadrággomb

(Bábjáték)

Szereplők: 2 fiú, *Feri* és *Laci*, egy felnőtt: *rendőr bácsi*.

Kellékek: Egy automatának látszó, a bábszínház oldalfalához odaerősíthető doboz pénzbedobó réssel s csokoládé-kidobó lyukkal, a lyukon a csokoládét valaki oldaltálló kiadogatja. Nadrággomb, tü cérna, gyűszű, olló.

Laci: Nem mondom, hogy éhes vagyok, de azért egy kis cukorkát megenném.

Feri: Én is jól be vagyok uzsonnázva, de egy kis cukorkaféle itt is *(hasára ütöget)* elkelne.

Laci: És éppenhogy egy kis csokoládéra fájna a fogam.

Feri: Azt mondják, a sok cukor árt a fogaknak, azért orvosai szempontból én is egy kis csokoládéhoz ragaszkodnám.

Laci: Hol vegyünk? Hol vegyünk? Kérem uraim és hölgyeim, nem láttak-e erre felé gazdátlanul hányódó csokoládét, egy kis árvasokoládét, aki a hozzátartozója után sír?

Feri: Nem láttak itt olyan vadontermő vadcsokoládét? Szeretném megszeliíteni. *(Keresnek a színpadon.)*

Laci: Hiába, a vadesokoládé csak Nekeresd faluban terem. Hanem tudod mit? Van itt a közelben egy esokoládéautomata, azt próbáljuk ki!

Feri: Nagyon helyes a bögs! Én ugyan a kétfilléresemet a bankban felejtettem, hát add ide próbára a tiédet.

Laci: Véletlenül én is ugyanabban a bankban felejtettem. Talán valami kölcsönt kellene fölvenni. Uraim és hölgyeim, talán óhajtanának egy kis nemzeti kölcsönt kihelyezni, ilyen *(mutatja magasra)* magas kamatot fizetünk érte és a tőkét megadjuk februárius 30-án. *(Esetleg kölcsönöznek nekik.)* Nagyon helyes, írja föl az összeget korommal a keménybe. No most gyerünk munkára! *(Bedobnak az automataba, húzóját húzzák, csokoládét kapnak.)*

Feri: Itt a kamat *(letör a csokoládéből s a kölcsönzőnek adja)*, a tőkét elfogyasztottam! *(Megeviszi.)*

Laci: Hohó, miféle üzlettárs vagy! *(Ő is kölcsön kér, hasonlóan kamatot ad, eszik. Így tesznek, amíg kétfilléres kölcsönöket kapnak.)* Jaj barátom, minden hitelünket kimerítettük Európában. Most már nincs más hátra, belső

kölcsönhöz kell folyamodnunk.

Feri: Mi az?

Laci: A nadrággomb! Ide az ollót. Told ki a hasadat. Tartsd a nadrágotat! *(ollóval levágja a nadrággombját.)* Most már elmehetsz.

Feri: Nem mehetek el, mert leesik a nadrágom.

Laci: Annál jobb, legalább nem zavarhatsz, amíg a csokoládét megeszem. *(Automatába dob, megeszi.)*

Feri: Hohó, ez nem üzlet! Akkor kibocsátunk még egy hadikölcsönt! *(Erőszakkal letéperi Lacit — a bábruha rövid, meztelenségek kilátszanak, levágja a nadrággombját.)* Most már egyformán benne vagyunk a csődben! *(Csokoládét vált az automatából, megeszi, be is mázolódnak.)* No most már mit tegyünk?

Laci: Most már semmit se tehetünk, nem is moccanhatunk, mert leesnek a nadrágunk.

Feri: Akkor a gombozó ifjúsághoz intézek egy szózatot *(Nadrágját tartva kiáll):* Nagyérdemű gombozó ifjúság, ki ad kölcsön egy nadrággombot? *(Esetleg kapnak kölcsön, vagy találnak a földön.)* No most ezt föl kell varrni! Tűt, cérnát *(Előkeresi)* és most fölvarrom magamnak!

Laci: Hohó, nekem varrd föl, mert én gondoltam ki!

Feri: Szó sincs róla! Az enyémet áldoztuk föl először! *(Vitatkoznak, verekednek.)* De így nem megyünk semmire! Tudod mit? Varrjuk föl mindkettőnkére egyszerre, közös gombnak!

Laci: Helyes, próbáljuk meg! Tegyük össze a két nadrágot! *(Nagy igyekezettel varrják, közben):* Hű, megszúrtál!

Feri: Mert a füledet is ide dugtad! Örülj, hogy a füledre nem varrtam a nadrággombot! Gondold el, ha a füleden kéne viselni a nadrágotat! Mindig le kéne hajlód, hogy kigombolhasd! *(Még párszor megszúriák, ollóval megvágják egymást.)* Próbáljuk meg gyű-

szüvel, édesanyám is úgy varrt *(Próbálják, váltogatva, új szűrésok, veszekedés, verekezés lehet.)* Hagyjuk a gyűszűt, ostoba szerszám, csak a férfiak bosszantására találták ki a nők! Na, kész is van. *(Össze vannak varrva.)*

Laci: Hohó, de most nem tudunk szétmenni! Egy lépést se tudunk egymás nélkül menni.

Feri: Akkor együtt haladjunk az életúton a síríg, kénytelenek leszünk jóbarátok lenni. Járnai se tudunk, csak össze-simulva tánclepcsőben. Táncoljunk kissé odébb. *(Táncolnak, füttyszóra is.)*

Laci: De akkor, hogy tudunk verekedni?! Próbáljuk meg! *(Verekednek.)*

Feri: Hiába, így még verekedni se lehet sikeresen, az ember mindig összetéveszti a saját kezét-lábát a másikéval, én folyton a saját jobbkezemet ütöttem a balkezemmel.

Laci: Te, én attól félek, hogy úgy össze van varrva a hasunk, hogy amit én szorgalmasan megeszek, az mind a te hasadba talál menni!

Feri: Borzasztó! Hátha idővel össze is nő a hasunk?! Mi leszünk a híres Sziámi Ikrek, lerajzolnak minket a kalendáriumba és elvisznek mutatgatni a cirkuszba! Jaj, jaj, jaj!

Laci: Az ebédem, vaesorám belédfolyik, jaj, jaj, jaj!

Rendőr bácsi: Hát ez itt mi-csoda láрма, meg csoportosulás! Egyik jobbra, másik balra, indulás hazafelé! *(Jobbra, balra rázigálja őket, mire hol erre, hol amarra buknak egymásra.)* No mi van veletek?

Laci, Feri: Jaj, jaj, nem tudunk szétválni, összenőttünk!

Rendőr bácsi: No, majd én kettéválasztalak. *(Kardjával kőzibéjük csap.)*

Laci és Feri (szétszakadva nagy jajgatással szétesnek hanyatt és hemperegnek): Jaj, mégis köszönjük drága jó Rendőr bácsi süjt még egyet-egyét a karlapjával a fenekükre is, mielőtt szétszaladnak.)

Rendőr bácsi (megfenyegíti a közönséget is): Csend, roud legyen közöttetek is!

Világkovácsa

(Népmese)

Messze, nagyon messze, az Operenciás tengeren is túl élt réges-régen egy szegény, árva legény, Jancsi volt a neve. Megánia egyszer Jancsi a nagy szegénységet és elindult világgá, szerencsét próbálni.

Ment, mendegélt, míg csak el nem ért a fekete sziklák országába. Amint itt botorkált, csak hall valami sirást a feje fölött. Egy griffmadár repült a magasban, csőrében egy síró kis gyerekekkel. Jancsi megbűjt egy sziklahasadékban, onnan leste, hogy mi fog történni. Hát, a griffmadár végre is leszállt egy szikla tetejére, ott letette a síró gyermeket, azután elrepült. Felmászott Jancsi a sziklára, még éppen idejében, hogy kikapja a szegény kis csöppséget a fészekből a három kis griffmadár elől, akik már szél akarták tépni. Azután karján a gyermekkel, nagy sietve ereszkedett le a ropant kőszikláról.

Alighogy leért, egy nagyszakállu, arasznyi emberke szaladt vele szemközt nagy lelkesedve:

— Ő, csakhogy megmentetted szegény kis fiamat! — kiáltotta. — De most jöjj velem a házamba. Én vagyok a Világkovácsa és szeretnék a te szerencsédnek is kovácsa lenni.

Jancsi ment hát az emberke után, míg egy hatalmas hegyhez érték. Az arasznyi emberke itt fogta a kalapácsát és rácsapott a hegyre. Az nyomban ketté nyílt és be-mehettek.

Jaj, de boldog is volt az arasznyi ember arasznyi felesége, amikor már elsiratott kis fiát meglátta! Hálából jól megvendégelte Jancsit és éjszakára is ott marasztalta.

Reggel, alighogy Jancsi a szemét kinyitotta, ott állt előtte az arasznyi emberke s egy fényes síp volt a kezében.

— Ezt a sípot hátából kovácsoltam neked az éjszaka, hogyha bajod talál lenni, megsegíthesselek.

Megköszönte Jancsi az ajándékot, meg a szíves látást, azzal indult tovább.

Harmadnapra elérkezett végre a királyi udvarba. Jelentkezett is mindjárt a király elől.

— Szerencséd van, mert éppen szükségem van egy belső inasra — mondta a király és rögtön felfogadta. De nem is volt oka megbánni. Olyan gyorsan és ügyesen végzett el Jancsi minden munkát, amit csak rábízta, hogy a királyné, meg a királyleány is egészen oda voltak érte.

Volt azonban a királynak két lusta szolgálja. Ezek nagyon irigykedtek Jancsira és mindenáron rá akarták haragítani a királyt.

— Felséges urunk! — álltak oda egyszer az öreg király elé. — Ez a Jancsi azzal dicsekedett, hogy el tudná hozni az aranyvárat a királykisasszonynak.

A király erre tüstént maga elé hívatta Jancsit és megparancsolta neki, hogy reggelre itt legyen az aranyvár a leánya ablaka előtt, különben vége az életének.

Búsult szegény Jancsi, hiszen hírét se hallotta ő soha az aranyvárnak, nem hogy ilyenmel dicsekedett volna! Végül is nagy bánatában belefűjt a sípba, amit az arasznyi emberkétől kapott. S hát, az egyszeribe ott termett előtte. Megkérdi, mi baja? Jancsi elmeséli.

— No, ezen kár búsulni! — mondta Világkovácsa. — Az aranyvárat én építettem, könnyű lesz elhozni.

Azzal keresztül bukott a fején s táltos ló lett belőle.

— Ülj fel a hátamra — biztatta Jancsi. És máris repültek, akár a szél, míg csak oda nem értek a fekete tenger partjára. Annak közepén volt az aranyvár, fénylett, akár a nap.

A táltos ló itt letette Jancsit, majd átbukott a fején, mire ismét az arasznyi emberke lett belőle. Parányi hajócskát vett ki a zsebéből, csak akkorát, mint egy gyűszű. Rátette a vízre, mire az hirtelen akkorára megnőtt, hogy ketten is elfértek benne.

Igy jutottak el az aranyvárhoz. Világkovácsa eltépte az aranyláncot, amellyel az a tenger közepébe volt erősítve és húzni kezdte. Jancsi is segített s így kiértek szépen a csónakkal a partra.

Itt megint táltos ló lett az emberkéből és csak úgy repült Jancsival a hátán visszafelé. Az aranyvárat persze most Jancsi húzta egészen a királyleány ablakáig.

Volt nagy öröme reggel a királyleánynak, amikor a ragyogó várat meglátta. De megnövekedett ám a Jancsi becsülete is!

Nem tetszett ez a két irigy szolgának. Oda is álltak megint a király elé.

— Szép ez az aranyvár, — mondták — de azt meséli Jancsi, hogy ha akarná, az aranyátrát is el tudná hozni melléje.

Hívatta erre Jancsit a király és megparancsolta neki, hogy hozza el reggelre az aranyátrát is, ha kedves az élete!

Szegény Jancsi, ugyancsak elbúsulta magát. Hogyan hozza el az aranyátrát, amikor soha hírét sem hallotta! Csak belefűjt megint a sípjába, amire előtermelt ismét az arasznyi emberke. Jancsi elmesélte megint a baját.

— Hát bizony ezt az aranyátrát már nehezebb dolog lesz elhozni — felelte az emberke. — De szerencsére ezt is én csináltam és majd csak megsegül az Isten!

Azzal megint táltos ló lett belőle és Jancsit a hátára kapva, repült vele, akár csak a villám. Nemsokára megálltak a tüzös tenger partján. Ennek a közepén már messziről ragyogott az aranyátró.

Világkovácsa itt elővette parányi csolnakát és így szólt Jancsihoz:

— Itt bizony egyedül kell a csolnakba ülöd és az aranyátrát is elhúznod ideig. Két tűzokádó sárkány örködik ugyanis a sátor mellett, most ugyan alusznak, de ha a szagomat éreznék, rögtön felébrednének.

Jancsi sótfogadott. Majd megsült a nagy orróságtól, amíg odaért az aranyátrához. Gyorsan eltépte a láncát és máris kihúzta a partra, még mielőtt a két tűzokádó sárkány elébredt volna. Felkapott a táltos hátára és nire reggeledett, már ott ragyogott az aranyátró is a királyleány ablaka előtt az aranyár mellett.

No de kapott is Jancsi annyi dicséretet, hogy a két lusta, irigy szolga majd megpukkadt mérgében. Szaladtak is megint a király elé hazudozni:

— Felséges urunk, ez a Jancsi most meg azzal dicsekedett, hogy a muzsikáját is el tudná hozni, ha nagyon akarná. Annak örülném csak a királyleány!

Hivatta is tüstént Jancsit a király.

— Hallod-e, édes fiam, — mondta neki — ha elhozod holnap reggelre a muzsikáját, neked adom a leányomat feleségül. Ha azonban nem tudnád elhozni, leütetem a fejed.

Sirt, rítt Jancsi, hogyan kerítse elő a muzsikáját, amikor hírét se hallotta. Belefújót megint a sípjába és elpanaszolta bánatát az arasznyi emberkének.

— Hát bizony a muzsikáját már nehéz hologet lesz előkeríteni, de azért megpróbáluk — mondta Világkovácsa.

Azzal megint táltosló lett belőle és úgy épült Jancsival, akár a gondolat. Egyszer-sak megálltak.

— Nem messze van innen már a Világ-vámja, aki nekem régi ellenségem. Így is meg-merne s nem engedne tovább. Azért hát most mákszemmé változom, te pedig tégy a sebedbe, aztán nyargalj velem, míg csak t nem érsz a Világ-vámján.

Ugyis történt. Világkovácsa mákszemmé változott, Jancsi meg a zsebébe tette. Úgy fu-ott vele tovább, míg egy hatalmas, vicsori eremtés útját nem állotta. Ez volt az a híres Világ-vámja. Akkora szája volt, mint egy kapu és csak azon lehetett átmenni.

— Jó estét, öregapám — köszönt oda Jancsi illendően, mire Világ-vámja kitért a záját és szépen átengedte.

Amikor már jó messzire voltak, kitért Jancsi a mákszemét zsebéből, táltosló lett smét belőle és azon folytatta tovább az útját, míg el nem értek a jeges tengerig.

Itt szerencsére éppen otthon találták a Világrevészt, aki nem volt más, mint Világ-ovács bátyja. Háromszáz éve nem látták ár egymást Világ-vámja haragja miatt. Alig idtak hát szóhoz jutni az örömtől. Azután mesélte Világkovácsa, hogy miben járnak.

— No, majd elhozom én magam a muzsikáját a jeges tenger közepéről — felelte szívesen a bátyja. — Hiszen azért hívnak Világrevészének, mert át tudok evezni a jég-hegyeken is.

Azzal már be is pattant az acélladik-jába és úgy eltaszította a jegestenger part-jától, hogy az úszó jéghegyeket át egy-szeriben ott volt a muzsikafánál. Tizenkét sárkány őrizte köröskörül, mégis, amire észbe-kaptak, Világrevésze már le is tört egy da-rabot a muzsikafából. Az egyik sárkány ugyan utána ugrott, de Világrevésze az evező-jével akkorát lökött rajta, hogy a hatalmas jenevad meg sem állt a tenger túlsó partjág, ő maga pedig ladikostul együtt visszalódukt oda, ahonnan elindult, Világkovácsához, meg az ámuló Jancsihoz.

Megköszönték mind a ketten Világrevé-sze jószágát, azután, amint jöttek, úgy men-tek visszafelé. Csakhogy, amikor most tú-jutottak már Világ-vámján, az észrevette a turpisságot. Mérgében földhöz vágta magát, mire szélvészé változott. Úgy iramodott a menekülők után, de csak nem tudta őket utolérni.

Amikor hazaértek, Jancsi földbeszúrta a királyleány ablaka előtt a muzsikát. Szép muzsikafa lett azonnal belőle és olyan szépen szólt, hogy gyönyörűség volt hallgatni. Világ-kovácsa pedig eltűnt, csak éppen hogy meg-köszönhette neki Jancsi a sok szívesességét.

Legelőször a királyleány ébredt fel a nagy muzsikaszóra és felverte a házat nagy örömeiben. Mindenki együtt örvendezett vele, csak éppen a két irigy, hazug szolga nem. Meg is szokták a kastélyból.

A király persze örömmel adta oda Janci-nak nemcsak a leányát, hanem még a jele királyságot is. Rögtön papot hívták, nagy lakodalmat csaptak s tán még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Találd ki!

Melyik lóval fognak halat?

Halvval

Melyik ló költ kis csirkét?

Költő

Melyik ló van vasból?

Vasból

Melyik ló tud repülni?

Holló

Melyik ló vágja a papírost?

Az olló

Melyik sárba tesznek gyümölcsöt?

Kösdiba

Termeljünk őszi árpát!

Az őszi árpát aránylag kis területen termesztik. Pedig száraz éghajlatú vidékeken — elsősorban ott, ahol a tavaszi árpa termesztése nem jól sikerült és minőségárpát, azaz sörárpát nem vagyunk képesek előállítani — az őszi árpa termesztésének nagy jelentősége van.

Visszatartja a gazdákat az őszi árpa termesztésétől az is, hogy a legkorábban beérő kalászos növény lévén, benne a madarak, mint: veréb, seregély, galamb tetemes kárt tehetnek. S végül vannak gazdáink között olyanok is, akik valamikor régen az őszi árpát termesztették ugyan, de felhagytak vele, mert a természet fajta nem volt eléggé fagyálló, vagy a betegségekkel — különösen az üszögbetegségekkel — szemben nem eléggé ellenálló s ezért az eredménnyel nem lehettek megelégedve.

Azóta azonban a növénynemesítők olyan nemesített őszi árpafajtákat állítottak elő, melyek nemesak jobban megfelelnek a viszonyoknak, mint a régebben használt fajták, hanem fagyállóság és betegségekkel szemben tanusított ellenállóság tekintetében is jóval felülmúlják a régi fajtákat. Ilyen szempontból már nem kell aggályoskodnunk.

Az őszi árpa előveteményének legjobban megfelelnek a korán, nyár elején aratott növények, mint például az őszi takarmánykeverékek, a biborhere, a zabosbüköny, nemkülönben a korán lekerülő hüvelyesek. Kitünő előveteményei az őszi árpának az istállótrágyában részelt repace, a mák, a korai burgonya. Ezek azonban kiválóan jó előveteményei a buzának is s ezért a gazdák ezeket az előveteményeket sajnálják az őszi árpától.

Minálunk sok helyen szokásban van, hogy a buza után vetik az őszi árpát. Pedig csak jó termőerőben lévő talajon és kedvező időjárás esetén adhat a buza után következő őszi árpa jó termést. De van annak más nagy hátránya is, az őszi árpa buza után következik. Még pedig az, hogy ilyen vetésforgóban erősen elszaporodnak a gabonafélék kártevői, a gabonalegyek az elemi csapásként általánosan fellépő rovarok az alföldi kötött földek, a szárazság és hiányos talajmunka csak növelik. Különösen károsodik a baj akkor, ha az őszi árpa után — most már harmadszor — gabona és pedig tavaszkalászos, például zab következik. Az őszi árpa növényének azok felelnek meg a legjobban,

amelyek a buza után is a legjobbak, tehát a kárpások és a takarmánynövények.

Talaj tekintetében az őszi árpának a közepkötött vályog- és agyagtalajok a legmegfelelőbbek. De termesztethetjük az őszi árpát lazább természetű, sőt homokos talajon is, akkor ha az jó táperőben van.

Közvetlenül őszi árpa alá istállótrágyát egyáltalában nem, vagy legfeljebb csak az igen sovány talajon adunk. Inkább adjuk az istállótrágyát az előveteménynek. A közvetlenül adott istállótrágya az őszi árpát tulbujára fejleszti, az ilyen pedig hótakaró alatt könnyebben kipállik, vagy korábban és jobban megdül. Az őszi árpa a foszforsav műtrágyát nagyon meghálálja s az különösen a mag kifejlődésére van kedvező hatással. Sovány talajon a mérsékelt mennyiségben adagolt nitrogén műtrágya szintén javára szolgál. A Péti sóból 60 kg-ot irányoztatunk elő kat. holdankint. Ennek a felét ősszel, közvetlenül a vetés előtt szórjuk ki. Ha ez a mennyiség nem bizonyulna elégségesnek, avagy ha a tél nagyon megsanyargatta volna őszi árpavetésünket, akkor tavasszal, március havában, adjuk fejtrágyaként a másik felét, azaz 30 kg-ot.

Őszi árpavetésünk áttelelése, illetve az őszi árpa fagyállósága attól is függ, hogy milyen művelésű és milyen trágyaerőben lévő talajon termesztjük. Nemkülönben attól, hogy milyen időben vetettük. Legfontosabb, hogy eltaláljuk az adott termesztési viszonyoknak legmegfelelőbb vetési időt. Sem a tulkorai, sem a tulkesői vetés nem biztosítja ugyanis a termés jóságát és biztonságát. Korai vagy sűrű vetés esetén, tulbujá talajon és igen kedvező őszi időjárás mellett az őszi árpa túlerősen megy a télbe, amikor a hótakaró alatt könnyen kipállik. Ha pedig sovány, rosszul megmunkált talajon termesztjük, ha rossz elővetemény után, későn vetjük, akkor a hótalán tél hidege sanyargatja meg s nagyon csökkenti a termést.

Mindezekért arra kell ügyelnünk, hogy az őszi árpa előveteményének letakarulása után a tarlóhántást azonnal végrehajtsuk, miáltal a nyári száraz időszakban végzendő vetőszántás sikerültét is biztosítjuk. Ha a tarlóhántással késlekedünk vagy azt elhagyjuk, a teljesen kiszáradt talajt kellően megmunkálni nem leszünk képesek, az őszi árpavetés gyors és erőteljes kikeléséhez feltétlenül szükséges jó vetőágvat megadni

nem tudjuk s emiatt a növényzet fejlődésében visszamarad, ami végeredményben a termés csökkenésében fog kifejezésre jutni.

A későbbben lekerülő elővetemények, mint például a bab, a mák után csak vetőszántást adunk, de azt készítsük el idejére és olyan talajállapotban, amikor a talaj omlósan szántódik, a szántás nem válik rögössé, üregessé. Az üreges talajt ugyanis az őszi árpa épp úgy nem szereti, mint a többi kulturnövények. Üreges talajban a növény nem tud erőteljes gyökérzetet fejleszteni s ezzel arányosan gyengébb a föld fölötti növényrésznek a fejlődése is. Ha a talaj tulságosan száraz és a szántás tulságosan rögös és ahol az őszi esőzés bekövetkeztére biztosan számíthatunk, ott a vetőszántással érdemes várni és azt az eső bekövetkezése után végezni. De ebben az esetben se hagyjuk a tarlót egymagára, munkálatlanul, hanem az előnövény lekerülte után legalább is jó erősen fogasoljuk meg vagy tárcsázuk fel. Ezzel az aránylag könnyű talajgondozással a talajt az őszi esőzés jobb befogadására bírjuk, tehát a vetőszántás is jobban és könnyebben fog sikerülni.

Vetésre csak kifogástalan, gyommentes és jól osztályozott árpavetőmagot használunk. Az őszi árpán ritkábban fellépő fedett üszög ellen 2%-os rézgálicoldatban 10 percig történő áztatással, illetve mosással, avagy helyesebben higanyvegyületű csávázószereknek az alkalmazásával sikerrel védekezhetünk. A gyakrabban fellépő és nagyobb kárt okozó porüszög ellen már több munkát és nagyobb gondot jelentő csávázással kell védekezniünk. Ez ellen csak a melegvizet csávázás vezet eredményre.

Az őszi árpa vetésidejét naptárszerűen megjelölni nehéz, mert a talaj jó állapota fontosabb tényező, mint a vetés napja. Kellően előkészített földön az őszi árpa vetésidejét augusztus utolsó napjaitól kezdve szeptember 20-ig jelölhetjük meg. Tehát a rozs és a buza előtt vetjük. A tulkorai vetés éppen olyan hátránnyal jár, mint a tulkésői vetés. Előbbi esetben tulbuján kerülhet a télbe, kipállik. Tulkésőn vetve, viszont gyenge fejlődése miatt sanyargatja meg erősen a tél hidege. Mindig az adott viszonyok figyelembevételével kell tehát szabályoznunk az őszi árpa vetésidejét. Soványabb talajon korábban, tápdus talajon későbbben vetünk.

A vetőmag mennyisége kat. holdankint 50—90 kg. között váltakozik, a vetőmag minősége és a természeti viszonyok szerint. Én 80 kg-os használok teljes sikerrel.

Az őszi árpavetés nem sok ápolási munkát kíván. Kedvező őszi időjárás esetén a túlerősre fejlődött őszi árpavetést mérsékeltlen legeltethetjük vagy fogasolással ritkíthatjuk, de csak abban az esetben, ha félnünk kell a kipállástól. Ha a tél hidege nagyon megsanyargatta őszi árpavetésünket, akkor kora tavasszal 20—30 kg. Péti só felültrágyázással sikeresen feljavíthatjuk. Kipállás esetén tavasszal a vetést megfogasoljuk.

Ha az elmondott legfontosabb szabályok szerint természetjük az őszi árpát és ha nemesített fajtákat választunk termesztésre, akkor annak jövedelmezőségéről könnyen meggyőződhetünk és örömmel fogjuk termőterületét nagyobbítani, ami pedig mind nemzetgazdasági, mind magángazdasági szempontból nagyon is kívánatos volna.

Legány Ödön.

Aratás és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal díszített teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal számára a rendelés összegét kérjük előre befizetni. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenkivel előbb megszerezni a **GAZDATUDOMÁNY** című könyvet!

Segítsük elő trágyázással a gyümölcs fejlődését!

Augusztus hónapban nagyon jól elősegíthetjük a gyümölcs fejlődését, hogyha a gyümölcsfákat megfelelően előkészített trágyaoldattal öntözzük meg. Azok a csodálatosan szép nagy és egészséges gyümölcsök, amelyeket különösen külföldi gyümölcsstermelők visznek piacra, annak köszönhetik fejlődésüket, hogy a gyümölcsfákat trágyalével öntötték.

Erre a célra alkalmas trágyalevet a következő módon készítünk: egy félfenekű hordóba, vagy kádba annyi jó érett szalonnás istállótrágyát teszünk, hogy negyedrészt megtöltsse. Ezután 3—4 veder trágyalevet öntünk a hordóba, majd feltöltjük vízzel. Ha kormot vagy háromfitrágyát teszünk a hordóba, annál erősebb lesz trágyaszerünk. Az ilyen módon elkészített trágyaoldatot két hétig állni hagyjuk, lehetőleg olyan helyen, hogy a nap is süsse. Két hét elteltével az oldat megerjed és teljesen alkalmassá válik trágyázásra. Öntözés vagy eső után alkalmazzuk a fák tövére olyan módon, hogy annyi vízzel hígítjuk fel, amíg könnyen folyó oldatot kapunk. A trágyalevet nem közvetlenül a fa törzse mellé öntjük, hanem kissé kijebbe, ahol a fa hajtásgyökeirei vannak, amelyek a táplálék felszívását végzik.

Az ilyenmódon öntözött gyümölcsfa szép, nagy gyümölcsöket fog érlelni.

Szőlővel is fizethetnek adót a bolgár földművesek!

Bulgária szőlőtermő vidékein a bolgár kormány érdekes újítást vezetett be: a gazdák szőlővel is fizethetik az adót. Gyakorlatilag a következőképpen oldják meg a kérdést. A szőlő-

termő vidékeken az állam gyűjtőkocsikat fog járattatni és ezek szedik össze a gazdától a szőlőt. Remélik, hogy ilyen módon nagyon jó eredményt fognak elérni és az államnak növekedni fognak az adóbevételei.

Előkészületek a cluji méhészeti, kertészeti és háziipari kiállításra. Nagyban folynak az előkészületek a folyó évben, szeptember hó 1—5. napjain Clujon tartandó méhészeti, kertészeti és háziipari kiállításra. A kiállítást rendező E. M. E. és E. G. E. széleskörű akciót indított be már hónapokkal ezelőtt a kiállítás sikere érdekében. A kiállítás a Katolikus Körnek a helyiségeiben, valamint udvarán lesz Kogălniceanu ucca 7. sz. alatt. A méhészeti kiállítás iránt ugy a kereskedők, mint a fogyasztók és termelők részéről igen nagy az érdeklődés. A méhészek nagy számban fognak a kiállításon részt venni. Az E. M. E. méhészeti kongresszust is rendez amely az E. M. E. rendezésében immár a VII-ik lesz. A méhészeti kongresszuson előadásokat tartanak Pohl Béla E. M. E. elnöke, Stitz János E. M. E. alelnöke, dr. Parádi Kálmán, orvos, Biró Pál, dr. Stitz János vegyész-mérnök, Gál Imre méhészeti szakiskolai igazgató, Pop Silvius állami ménés gazdasági intéző, Oprean J., Török Bálint E. M. E. tb. alelnök, főtitkár, Seyfried Ferenc E. M. E. titkár és mások.

Szeptember 3-án tartja az E. G. E. kertészeti szakosztályának alakuló közgyűlését dr. Szász Pál E. G. E. elnök elnöklete alatt, amelynek kapcsán előadásokat tartanak: ifj. Veress István, gazdasági iskolai tanár, Gogomán Ferenc birtokos, Biebert Ferenc okleveles kertész és Fülöp Ferenc okleveles mérnök és mások. Ugyanevak szeptember 3-án zajlanak le a háziipari és népművészeti előadások. Amely előadás programjában szerepelnek Dóczyne Berde Amál, Kelemen Lajos, dr. Koronka Pál és mások. Szeptember hó 4-én tartják találkozójukat Clujon az E. G. E. székházában az okleveles gaz-

dák, amely találkozásra eddig is már igen nagy számban érkeztek bejelentések. 5-én kirándulást rendez az E. M. E. méhészeti telerépére, ahol Stief Ottó egyetemi alelnök tart ismertető előadást. Ugyanakkor nyílik meg az E. M. E. 10 napos méhészeti tanfolyama az E. M. E. házsongárdi méhésztelepén, amelyre előjegyzéseket máris elfogad a titkári hivatal (Cluj. Str. Andrei Muresan 10.) A tanfolyamon való részvétel díjtalan, csupán 100 lej beiratási díj fizetendő.

A kiállítás alkalmával 50%-os kedvezményvel lehet Clujra utazni, a kiállításra küldendő áruk 75%-os kedvezményvel lesznek visszaszállíthatók. A cluji Magyar Színház tervbe vette, hogy a kiállítás tartama alatt a református kollégium kuriáján szabdteri előadásokat rendez. Remélhetőleg az előadások megtartásának nem lesz semmi akadálya és így a kiállítást látogató közönségnek magas színvonalú szórakozásban is lesz része. A kiállítás tudnivalói felől az érdeklődőknek készséggel nyújt díjtalanul felvilágosítást az E. M. E. titkári hivatala, Cluj. Str. Andrei Muresan 10. Itt említjük meg, hogy az egyesület felkérte a cluji jobb cégeket arra, hogy a kiállítás tartama alatt stílusos kirakatokat rendezzenek. Eddig már több cég jelentette be kirakatrendezési szándékát.

A hivatalos jelentés szerint gyenge gyümölcstermés várható.

A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint rendkívül gyenge gyümölcs termésre lehet számítani. Különösen a szilvatermés rendkívül rossz. Így az idén gyümölcsparlakát alig fognak készíteni. Alma és körte is nagyon kevés termett.

Fontos intézkedés.

Az egészségügyi miniszter egy régebbi intézkedéssel megtiltotta, hogy a községek belterületén nagyobb számú disznót lehessen tartani. A kormány gazdasági tanácsa foglalkozik

Mulattató

ÜRES SZOBA.

*Ah, nem az a szoba üres,
Amelyben nincs bútor, se kép,
Amelynek puszta négy fala
És benne semmi, semmisen egyéb.*

*Csak akkor árva a szoba,
Ha ott sok szőnyeg, süppedő,
Sok csecse-becse, tarkaság
S csak egy nincs benne s ez a nő.*

*Milyen kihalt úgy a szoba,
Ha szerte cifra bútorok,
És az, ki gondját viselé,
Köztük már nem sűrűg-forog.*

*Ha minden apró holmiján
Nincsen már ott keze-nyoma,
Ha nincs rajt édes melege
S nem lesz már rajt soha, soha.*

*Csecse-becsékkal telt lakás,
Nincs ami ily üres, sivár,
Ha a kis kéz, mely ápolá,
Porlad, pihen a földbe már.*

*Ti tarka, szép, üres szobák,
Ti cifra holmik, bútorok,
Ki tudja, hogy látatlanul
Rátok hány forró könnyű csorog.*

Feleki Sándor.

Az időjárás.

Boldog ember a városi ember. Ha szép idő van, alig várja, hogy szabaduljon a hivatalos dolgától, még az ételt is csak úgy kutyafuttában hánnya a nyaka mögé s tüstént menekül ki a szabadba. Ha meg esős idő következik be, akkor is megtalálja a maga szórakozását a kávéházban, vagy a tekepályán.

De a föld rabjának, a falusi népnek egészen más a sora. Az időjárás változása némelykor nagy örömet okoz és még nagyobb hasznot hajt neki; máskor meg bánkódással bélelt kára van belőle. Nincs az a mezei, vagy kerti munka, melynek az eredményét ne a verőfény, vagy az eső szabná meg.

Alighanem ezt tartotta észben Jóska szomszéd is, mikor egy nagyvásáron megakasztott magának egy olyan különös alkalmatosságot, mely előre és csalhatatlanul jelzi az időjárás útját. A ravasz szerszámnak olyan szerkezete volt, hogy mikor esőre hajlott az idő, akkor egy férfi mutatkozott, mikor pedig napfényre volt kilátás, akkor meg az asszonyosság illegette magát a kirakásban.

Jóska kiállította az ablakba a jövőmondó portékát és minden dolgában ehhez igazodott. Nem is bánta meg, mert a plébából

való házaspár hiba nélkül jelezte, hogy mihez tartsa magát.

Történt azonban egy napon, hogy a lekaszált lucernájának nagyon-nagy szüksége lett volna a napsugár melegére. Ha озsonnái jól szolgál az idő, fiókba kaphatja s azután már nem érheti meglepetés. A felhők ugyan nagyban gyülekeztek, de az időjósban a menyecske állott őrt, amiből Jóska azt olvasta ki, hogy a feketés gomolyagok csak ijesztgetni akarják a szegény embert. Gergőbá, az öreg csősz nem állhatta meg, hogy rá ne szóljon az elbizakodott gazdára:

— Öcsém, gyűjts hamar össze, amit lehet, mert az Úristen mindjárt kiszapulja a drága lucernádat.

— Nem lehet az Gergőbá.

— Osztán mért nem lehet?

— Azért, mert ebben a masinában né — s a Gergőbá orra alá tartotta — az asszony van künn, az pedig nem engedi, hogy eső legyen.

— No, annak a fehérszépnek is nagy ereje lehet, — dünnyögte Gergő bácsi.

Azonban hát mégsem volt akkora ereje, hogy a felhőket elűzze, mert néhány szempillantás után olyan esinos zápor keletkezett, hogy mikorra Jóska sebtiben egy fiókot ösz-

szehányt, a többit akár a tóból vette volna ki. Kárba veszett a drága kóst.

Jóska egy darabig a feje búbját vakargatta, aztán elővette az időmérő gépet, melyen akkor is öngysága (úri ruha volt rajta) mutatkozott s rövid, de hathatós predikációt tartott hozzá a következőképpen:

— Te Éva-fajzat, kigyó barátja, még ha bádogból vagy, akkor is megesalod az embert? Hát engem többé galambom nem fogsz falnak állítani.

Azzal felemelte a gépet s úgy a földhöz teremtette, hogy annak egy porcikája sem maradt épen.

Gergőbá egy csipetnyi kárörömmel hallgatta a kegyetlen ítéletet s nézte végig annak gyors végrehajtását.

— Ezt az egyet igen helyesen cselekedted öcsém, — tette visszájával szájába a pipaszárat — mert ott fenn nem mi kormányozunk s jól is van ez így, mert nagy veszedelem származna abból, ha ott is mi esinálnók a rendet.

Fancsali Sándor.

A testvérek.

A két testvér távol a várostól künn lakott egy vadvirágos mezőn, egy kis tanyán.

Földművesek voltak. Szántottak, vetettek, arattak. Öreg édesanyjuk viselte gondjukat.

Éltek, éldegéltek. Csendes munkában és imádságban telt életük. De egyszer nagy szomorúság érte őket: meghalt édesanyjuk.

Nem volt, aki főzzön nekik. Nem volt, aki mosson rájuk. Nem volt, aki foltot vessen ruhájukra, aki örömeikben, bánatukban résztvegyen. Árván, szomorúan, éhesen, rongyosan tengődött ezentúl a két testvér.

Nem volt mit tenni: asszonyt kellett

vinni a házba. A régi tanyaházzal szemben hát egy másik kis házat is építettek. Most már mind a két testvérnek megvolt a maga külön kis otthona. Nemsokára asszony is került mind a két házba.

A földön nem osztzkodtak. Együtt miveltek, együtt túrták. Csak a termés lett feles.

Learatták, összegyűjtötték az Isten áldását. Ázután összehordták a gabonakévéket két asztagba.

Nyugodalmas, csöndes nyári éjszaka volt. A hold nyájasan sütött. Megvilágította a két kis házat, a két asztagot s a mozdulatlan tornyos nyárfákat.

Az asszonyok már az igazak álmát aludták.

Csak a két testvér volt ébren. Ott üldögélt mindenik a maga házacskája küszöbén s hallgatták a tücskök muzsikáját. Nem látták egymást. Belemerengtek a csendes éjszakába.

Egyszer az egyik testvér meghökkenve felkapja fejét.

Vajjon mit láthat?...

Előbb a saját asztagját nézi, majd a bátyjéét s úgy véli, hogy a bátyja asztagja kisebb. Elszomorodott. Nyugtalanság szállta meg szívéét. Hogy is történhetett, hogy meg rövidült a bátyja?

Fölállt. Odament a maga asztagához. Levett két kévét. Karjára fűzte. Ázután elindult, hogy azokat a bátyja asztagához tegye.

Ahogy ment, egyszer csak beleütközött valakibe.

Meghökken. Hátralépett. A hold akkor bujt ki a felhők közül.

S ím, kit lát maga előtt! Tulajdon bátyját. Ő is két kévét cipelt.

— Mit mivelsz testvér? — kérdi az öregebbik.

— Meg akarom toldani az asztagodat, mert úgy látom, hogy az kisebb lett, mint az enyém.

— Én is éppen abban a járásban vagyok, mert én meg a tiedet látom kisebbnek. Ázután egy darabig hallgattak. Csak néztek egymásra. A szemük könnyelábadt. Egyszer csak a kéve kihullt kezükből. A két testvér nagy szeretettel átölelte egymást.

Szalay László.

Togonal

Togonal-tabletta biztos hatású mindennemű
hűléses betegségeknek,
gripa, rheuma, közhvény, újs-
idegszába, ideg- és főlájásnál.
Togonal még idült esetekben is hatásos.
42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

A kerékpárok hazájában.

Ma már minden világvárosban nagy gondot okoz a hatóságoknak a gyalogosforgalom szabályozása. Bucurestítől-Londonig mindenféle szigorú rendszabályokat kellett életbe léptetni a gyalogjárók testi épségének megóvása érdekében s a gyalogos járókelőknek a nagy világvárosokban ma már majd anyai rendszabályhoz kell alkalmazkodnia, mintha gépkocsival hajtana végig az utcákon. Egyedül Kopenhágában nem volt eddig szükség ilyen rendszabályokra. Dániában ugyanis csak az jár gyalog, aki — sétálni akar. Itt mindenkinek saját járműve van: Kerékpár, amelynek forgalmát már a járművekre vonatkozó rendszabályok szabályozzák.

A dán fővárosnak nyolcszázezer lakosa van és a rendőri nyilvántartás szerint négyszázezer kerékpár szaladgál Kopenhága utcáin. Minden második ember kerékpáron jár. Kopenhága a kerékpárosok paradicsoma...

*

Aki különösebben szereti a gyomrát — ne kívánozzék Dániába, mert az otthoni ételek után kissé izetlenné fogja találni a dán kosztot. Itt hiába vágyakozik a transzilvániai konyhához szokott gyomor a jó otthoni fatányéros és csirkepaprikás után, a dán vendéglőkben csak salátákból s különféle olajos halételekből találhat bő választékot.

A dán ember étkezéshez sem iszik szeszes italt s bor helyett — különböző gyümölcszörpöket isznak. Egy alkalommal a pincérnek

elárulta valaki, hogy magyar vagyok, mire a narancsszörpömet alaposan teleszörték jóféle szegedi paprikával. A pincér nagyon méltatlankodott, amikor visszaküldtem a különös italt.

— Ez sem igazi magyar! — mondogatta fejcsóválva s nem sikerült meggyőzni az ellenkezőjéről. A dán ember szemében az, aki nem szereti a paprikát és nem jár lobogós gatyában és nem hord karikást az oldalán — az nem is igazi magyar. Ő csak tudja, hiszen sokszor látta már a moziban a magyarokat...

*

Kopenhágának egyik legeredetibb épülete a hatvan méter magas „Kerektorony“. Ezt a tornyot többszáz évvel ezelőtt építették s arról nevezetes, hogy belsejében a lépcső mellett sima „szerpentin-út“ vezet fel egészen a torony tetejéig.

Kopenhágai barátaim elmesélték, hogy Nagy Péter, orosz cár, valamikor Dániában járt és a híres „Kerektorony“ is meg szeretne volna tekinteni. A cárnak azonban nem volt kedve gyalogosan sétálni fel a festői kilátást kínáló torony tetejére, s magahajtotta négyfogaton kocsizott fel a torony tetejére.

Az annak idején óratornyoknak emelt épület, melynek tetejéről messze be lehet látni a város környékét s a tengert, ma már csak szórakozóhely s magas kilátóerkélyéről szerelmespárok bámulják esténként a mélykék ég foyes csillagait... Vékás Lajos dr.

Apróságok • Adomák

Különös próba.

Angliában történt az alábbi eset. Egy mancheszteri kereskedő midőn üzletéből ment hazafelé, kopott ruháju csavargóval találkozott. Megesett szive a nyomoruságos külsejű emberen és alamizsnát adott számára. Nagy meglepődésére a csavargókülsejű ember egyfontos bankjegyet nyújtott át neki. Elmondotta a csodálkozó kereskedőnek, hogy fogadásból

próbára teszi az emberek jószívűségét és mindenkinek, aki kérés nélkül bármivel segíti, egy fontot fizet. 25 darab egyfontos bankjeggyel indult el hazulról, de 12 nap alatt csak 3 fontot volt alkalma elajándékozni.

Világítótorony kétezer évvel ezelőtt.

A tengeren való hajózás megkönnyítésére már az ókorban is voltak világítótoronyok. Krisztus előtt 300-ban építettek Pharos szigetén az első vi-

lágítótornyot. A torony magassága kezdetben 50 méter volt, majd magasabbra építették, úgy, hogy 133 méter magasságot ért el. A toronyban a világító berendezés nagyon egyszerű volt. A torony tetején hatalmas fahasábokból tüzet raktak és ez jelzett éjszaka a tengeren haladó hajóknak. Ezt a világítótornyot egy görög építőmester építette. Az ókorban a világ 7 csodájához számították. Sajnos, a gyönyörű építményt csak írásból ismerjük, mert korunkra nem maradt fenn.

Terjed a rádió.

Rendkívül érdekes kimutatás jelent meg arról, hogy a világon hány rádió van üzemben? Ha tekintetbe vesszük, hogy a Föld lakossága kétezer millió, elég nagynak kell, hogy tartjuk a számot, amelyik a világon levő összes rádiókészülékek számát jelzi. Eszerint jelenleg 65 millió rádiókészülék van üzemben. Ez a szám jóformán napról-napra emelkedik, mert a világ legel-dugottabb zugába is eljutott már a rádió, sőt a természeti népek is kezdik már megismerni.

Biztos ismertető jel.

- Megtaláltuk eltűnt felesé-
gét.
- Hála Istennek. Hol volt?
- Sajnos, nem hajlandó be-
szélni.
- Nem beszél? Akkor nem
az én feleségem.

Tanácsadó

I. M. A paradicsomon fellépett ragya betegség ellen rézgálicus permetezéssel védekezzen. Készítsen bordói levét 1 kiló rézgálicból és 1 kiló oltott mészből. Ezzel permetezze a paradicsom töveket. A permetezést három hét múlva ismétlje meg. Ha augusztus vége esős lesz, a permetezést szeptember elején ismétlje meg. Ritkítsa a növények leveleit, mert a baj tulságosan sűrű levélzetű növények között nagyon erősen lép fel.

F. I. A fülbemászó elsősorban apró bogarak petéivel, álcáival, vagy az elhullott bogarak testrészeivel táplálkozik. Bizonyos azonban, hogy a gyümölcsöt sem veti meg. A tudományos vizsgálatok során megállapították, hogy a fülbemászó csak az olyan gyümölcsöt támadja meg, amely meg volt kezdve, vagy romlásnak indult. A fülbemászónak ugyanis nincsenek olyan erős rá-gószervei, mint a darázsnek és

ezért az ép gyümölcsöt nem tudja kikezdeni. Kertészeti néző-pontból a fülbemászó inkább károsnak nevezhető.

B. J. Hanemann-rács nélkül nem lehet okszerűen méhészkedni, ezért nem alkalmasok rendezés méhészkedés folytatására az egyszerű kasok. A Hanemann-rács ugyanis a költő és méhésztér elválasztására szolgál. Minthogy az anya, vagyis a királynő nagyobbtestű a dolgozó méheknél, a rács nyílásain nem bujhatik keresztül és így csak abban a részben fiasíthat, ahova a ráccsal el van zárva. A másik részből a mézet akadálytalanul lehet pergetni, mert nincsen fiasítás benne. A méhek rendelkezésére álló térnek legalább fele legyen ráccsal elzárva, mert különben igen sok mézet veszítünk el. A Hanemann-rács sima horganylemezről készül, mert ez nem rozsdásodik és így nagyon tartós.

N. J. A levelében közölt kártevő az almafán a pókhálós alma-moly. Ellene arzénos szerekkel való permetezéssel kell védekezni. Most már elkésett. Ősszel, télen és tavasszal kezdje meg a rendszeres gyümölcsfa védelmet. Az arankát a lucernából Kuskutan nevű szerrel lehet kiirtani. A Kuskutan Chinoin gyártmány. Megrendelhető az Agrotechnica cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8. Irjon erre a címre és használati utasítást is fognak mellékelni.

Leírásából nem tudjuk biztosan megállapítani, hogy répavetését mi bántja. Mindenesetre jó volna, ha részletesebb leírást közölne a kártevőről. Nem hisszük, hogy bolha volna. Amennyiben valamilyen más kártevő, úgy arzénos permetezőszerekkel lehet irtani.

Általában minden kártevő ellen télen és tavasszal kell megkezdeni a védekezést. Most már az idő nagyon előrehaladott és többbe kerül a védekezési eljárás végrehajtása, mint amennyi hásszonnal jár.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

K. Gy. Chibed. Özv. K. D.-né Mihaileni. K. J. Ciriseni. T. J. Sovata. L. K. Praid.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számainkban felhívtuk előfizetőink figyelmét arra, hogy hátrálékaikat vagy az általunk kiküldött postautalvány felhasználásával, vagy pedig megbizottainknak fizessék ki. A hátrálékosok közül sokan rendezték is fennálló tartozásaikat, azonban vannak még mindig olyan előfizetők, akik felszólításainkat nem vették figyelembe és tartozásaikat nem fizették ki. Ennélfogva ismételten felszólítjuk az összes hátrálékosokat, hogy igyekezzenek a pénz beküldésével, mert ha ez nem történne meg, a további lapküldést részükre megszüntetjük.

Több esetben előfordult, hogy az új házásoknál olyanok részére kérték a lap megindítását, akiknél megállapítást nyert, hogy az illető új házasság már be volt jelentve, az egy évi ingyen kedvezmény le is járt annakidején és most ismét mint új házasság szerepelt. Felkérjük tehát az illetékeseket, hogy csak azokat jelentsék be, mint új házásokat, akik ebben az évben nősültek meg.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: R. B. Jernut 300, E. I. Cernatul-de-Sus 125, O. A. Calarasi 100, K. P. Secusigiu 150, Dr. A. A. Deva 155, Z. B. Borul-Mare 85, K. A. Catalina 150, H. I. Pui 155, Sz. I. Carastelec 150, Sz. R. Simion 85, M. O. Apata 155, P. P. Jernut 155, P. A. Pocolari 150, T. Z. Sighetul 85. Ifj. D. I. Marghita 155, Özv. Cs. G-né Moesa 155, A. G. Cipau 105, M. I. Cenas 150, H. J. Vánatori 155, K. F. Goganvarolea 85, Sz. J. Sft. Gheorghe 150, Cz. I. Sántimreu 155, K. J. Brad 130 lej.

A falvak kedves vendégei.

Néhány évvel ezelőtt a „Magyar Nép” mozgalmat indított aziránt, hogy városi szegény sorsu gyermekek a falvakon a nyári

nyaraltatás szép eredményekre vezetett. Az idén református székely gazdák és falusi belső emberek 250 regáti gyermek nyaralásáról gondos-

Városi és falusi gyermekek találkozója.

Gyülekezés a chibédi parókián.

hónapok alatt vendéglátásban részesüljenek. A kísérlet igazolta reménységünket, kiderült, hogy sok jószívű falusi ember hajlandó a kis vendégek fogadására. A mozgalmat később az egyházak vették kezükbe, a gyermek-

kodtak. A gyermekeket a chibédi paróchián osztották szét a vendéglátó szomszédos falvakba. Képeink a megérkezés és találkozás kedves jeleneteit ábrázolják.

Tanuld meg!

Hogyan szoktatjuk le a kottlót a kottlásról?

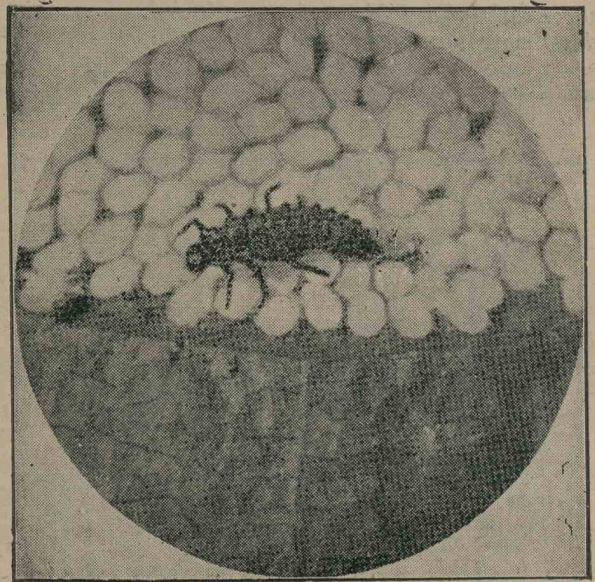
A keltetési időszak befejeztével gyakran megtörténik, hogy tyukjaink kottlóban maradnak. Tekintettel arra, hogy ez a tojáshozamban veszteséget jelent, arra törekszünk, hogy a kottlást megszüntessük. Erre néha durva eszközöket alkalmaznak. Például maró anyagokkal kenik be a kottló hasát, vagy megcsalánozzák. Ennél pedig egyszerűbb és biztosabb módok is állanak rendelkezésre, amelyek nem kinnözzák a kottlót.

Az egyik mód nálunk is ismeretes. A kottlót sötét, hűvös pincébe helyezik és csak az etetés és itatás ideje alatt hozzák ki onnan. Rendszeren egy-két nap alatt megszűnik a kottlás. A másik mód nálunk kevésbé ismeretes. A kottlót, amelyiket a kottlásról le akarunk szoktatni, kalitkába téve, hűvös árnyékos helyen a ház falára akasztjuk fel. A tyuk ebben a helyzetben kellemetlenül érzi magát és elhagyja a kottlást. Az említett két mód nagyon jól bevállik, ezért ne kinnözzük más módon a kottlókat.

A levéltetvek legnagyobb ellensége, a katicabogár.

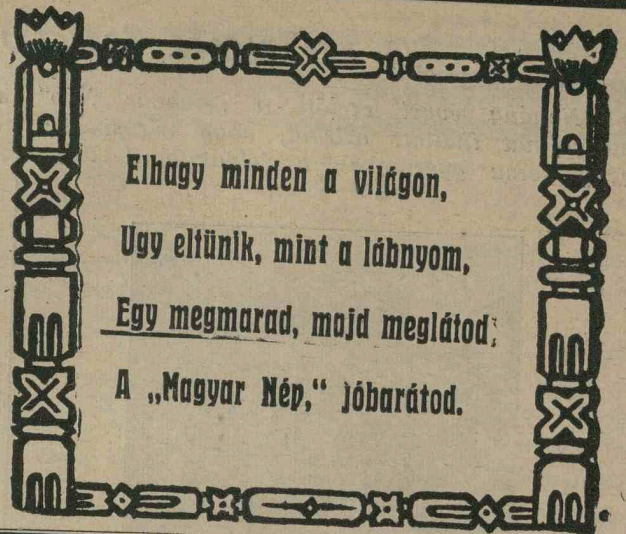
Érdekes képet mutatunk be olvasóinknak. A képen egy katicabogár lárvája látható, amint a levéltetveket pusztítja. A katicabogár lárvája a

leghasznosabb levéltetű pusztító. Ezért mindenképpen védeni kell. Rendkívül falánk, néhány óra alatt egész levéltetűnyáját tud felfalni. Saj-

Katicabogár lárvája a levéltetvek között.

nos, még nagyon sokan nem tudják, hogy a katicabogár mennyire hasznos állat. Ez a kép mindennél jobban igazolja, hogy védeni kell!

Elhagy minden a világon,
Ugy eltűnik, mint a lábnyom,
Egy megmarad, majd meglátod:
A „Magyar Nép,” jóbarátod.

Nem szabad az állatokat kizozni!

Lapunkban többször irtunk arról, hogy az érvényben levő törvények következtében az állatokat nem szabad kizozni. Különösen arra hívtuk fel a figyelmet, hogy a baromfiak piacra való szállítása közben történnek nagy hibák. — Ujabbán a hatóságok szigorúan ellenőrzik a baromfi piacokat, hogy az eladók milyen módon szállítják a baromfiakat piacra. Közélebbről Lugoj-on egy falusi asszony ellen eljárást indítottak, mert fejjele lefelé tartva vitte a városba a csirkéket eladásra.

Kerti jelzőtáblák papírból.

Konyhakertben, virágoskertben és egyebütt is a szabadban sokszor van szükség jelzőtáblákra. A porcellántábla drága, a fatábla sem mindig megfelelő és nem lehet szerszám nélkül izlésesen megcsinálni. Ezeket a táblákat az időjá-

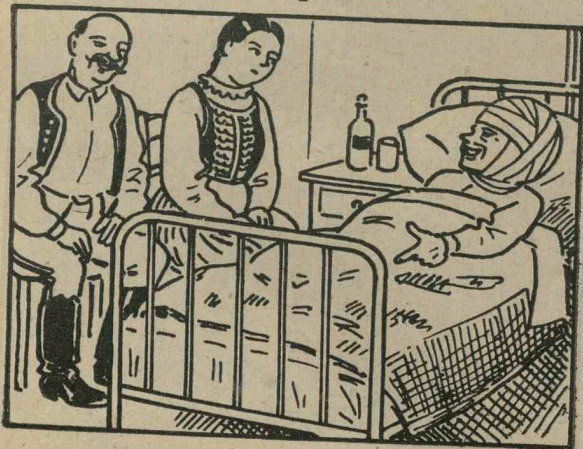
rással szemben ellenállóvá tett karton papírból csinálhatjuk. Megfelelő alakúra vágott kartonra felírjuk a jelzést, majd lenolajjal vonjuk át. A lenolaj megszáradása után a táblák keményvé és tartóssá válnak.

A magyar diszítés alapformái.

Rendkívül gazdag diszítésű mángorló lapicát közlünk; külön érdekessége a leányalak ábrázolása, valószínű, a lapicka készítője, kedvesét akarta ábrázolni. Az egész lapicka 12 részre oszlik, mi felét mutatjuk be, az oldalt bemutatott diszítés részek a lapicka alsó részén párosával váltakoznak.

Vasárnapi emlék.

A leány: Szegény Jani, a fejedén sebesültél meg?

A fiu: Dehogy! A bokámon, de felesűszott a kötés.